

Recreatieschap Twente

DATUM 9 juli 2025
VOORZITTER B.J. Brand

PLAATS Digitaal (Teams), uitnodiging in mail
SECRETARIS L.J. Harmsen

TIJDSTIP 13:00-13:30 uur
PAGINA 1

AANWEZIG J. Hinnen (Almelo), A.J. Lammers (Borne), R. Olde Kalter (Dinkelland), M. Jajan (Enschede), J.H. Niemans (Haaksbergen), E. Nijenbanning (Hellendoorn), B.J. Brand (Hengelo), E. Scheperman (Hof van Twente), M. Lahdo (Lossen), E.C. Zinkweg-Ankoné (Oldenzaal), F.J. Wessels (Rijssen-Holten), U. Bekhuis-Groothuis (Tubbergen), ... (Twenterand), R. Kortenhoeven (Wierden) en L.J. Harmsen (secretaris)

AFWEZIG

Agenda bestuur Recreatieschap Twente van 11 september 2025 (ingelast t.b.v. vaststellen begroting 2026)

NR.	ONDERWERP	VOORSTEL/ADVIES	BESLUIT
1.	Opening vergadering		
2.	Vaststellen agenda	Vast te stellen.	
3.	Mededelingen en ingekomen stukken		
A - Hamerstukken			
A1	Besluitenlijst BO 9 juli 2025	Vast te stellen.	
B - Besprekstukken			
B1	Vaststellen programmabegroting Recreatieschap Twente 2026	1. De programmabegroting 2026 vast te stellen met in achtneming van de ingediende zienswijzen en reactie hierop.	
C - Rondvraag en sluiting			
C1	Rondvraag		

Recreatieschap Twente

DATUM 9 juli 2025 PLAATS Gemeente Wierden, zaal Wederden TIJDSTIP 09:00-11:30 uur
VOORZITTER B.J. Brand SECRETARIS L.J. Harmsen PAGINA 1

AANWEZIG J. Hinnen (Almelo), A.J. Lammers (Borne), R. Olde Kalter (Dinkelland), E. Nijenbanning (Hellendoorn), B.J. Brand (Hengelo), E. Scheperman (Hof van Twente), M. Lahdo (Lossen), E.C. Zinkweg-Ankoné (Oldenzaal), F.J. Wessels (Rijssen-Holten), U. Bekhuis-Groothuis (Tubbergen), R. Kortenhoeven (Wierden) en L.J. Harmsen (secretaris)
AFWEZIG M. Jajan (Enschede), J.H. Niemans (Haaksbergen), A. Hof (Twenterand)

Besluitenlijst bestuur Recreatieschap Twente van 9 juli 2025

NR.	ONDERWERP	VOORSTEL/ADVIES	BESLUIT
1.	Opening vergadering		De voorzitter opent de vergadering. Afwezig zijn de heer Hof (Twenterand) en de heer Jajan (Enschede), waarbij de heer Brand (Hengelo) aangeeft de gemeente Enschede deze vergadering te zullen vertegenwoordigen. De heer Nijenbanning (Hellendoorn) komt iets later. De voorzitter laat vervolgens weten dat er schriftelijke inbreng is ontvangen door Twenterand, vanwege diens afwezigheid. Tot slot verwelkomt de voorzitter de heer Hinnen (Almelo), die aan zijn eerste vergadering als bestuurder van Recreatieschap Twente deelneemt. Na een voorstelmoment met de andere aanwezigen volgt er een korte introductie door de heer Hinnen. De heer Hinnen geeft ook aan, dat het college na formele besluitvorming (na de zomer) met een reactie zal komen over haar standpunt aangaande de deelname aan de GR, alsmede de uittredingsregeling. Op dit moment zijn juristen van Almelo en Recreatieschap Twente met elkaar hierover in gesprek. De heer Hinnen voegt toe dat Almelo constructief kijkt naar mogelijkheden en dat er geen intentie is tot uittreden.

NR.	ONDERWERP	VOORSTEL/ADVIES	BESLUIT
			De heer Wessels geeft aan dat de tijdsplanning van de Regeling Recreatieschap Twente geactualiseerd zou moeten worden. De heer Hinnen geeft aan dat gemeente Almelo na de vakantie een terugkoppeling geeft. Als blijkt dat de voorliggende Regeling een hamerstuk betreft, kan deze in het BO van 16 oktober 2025 behandeld worden.
2.	Vaststellen agenda	Vast te stellen.	Vastgesteld.
3.	Mededelingen en ingekomen stukken		Mededelingen door de secretaris: - <u>Dekking juridische kosten MTB-netwerk Twente:</u> Dit onderwerp is in de laatste BO is besproken. Er zou een adviesnota komen naar het bestuur met daarin een kostenraming van de juridische inzet. De kosten voor 2025 zijn onder controle en kunnen met een besparing op andere posten binnen de eigen middelen opgevangen worden. Er komt hiervoor dus geen rekening bij de gemeenten. - <u>Verkoop boerderij Erve Huiskes:</u> Op een fraaie locatie van Het Hulsbeek staan de bedrijfsofstallen van Erve Huiskes te koop. Recreatieschap Twente zoekt een ondernemer die van meerwaarde is van het park. - <u>Komst statiegeldautomaten op de parken:</u> In samenwerking met Statiegeld Nederland is een proef gestart om het toenemende afval op de parken tegen te gaan. De eerste resultaten zijn positief; er wordt door recreanten veel gebruik van gemaakt en het scheelt veel in afval. Het goede doel voor de opbrengsten: Stichting Kinderlach Twente.

NR.	ONDERWERP	VOORSTEL/ADVIES	BESLUIT
			Mededeling door de voorzitter: - <u>Fietsplatform en Wandelnet Overijssel</u>: Onlangs heeft er hierover een bijeenkomst plaatsgevonden. Provincie Overijssel stapt uit het Fietsplatform en het Wandelnet. De voorzitter heeft een verzoek bij Overijssel ingediend om het hieruit vrijgekomen geld te verdelen onder de routebureaus van Overijssel. Er is op korte termijn een vervolgesprek hierover met gedebuteerde Hoogland.
A - Hamerstukken			
A1	Besluitenlijst BO 10 april 2025	Vast te stellen.	De heer Hinnen plaatst een opmerking over de wijzigingsvoorstellen van de uittredingsregeling die door Almelo zijn ingediend. De secretaris geeft aan dat deze punten in eerdere AO's en BO's zijn behandeld en gerectificeerd in de besluitenlijst van 10 april 2025. <u>Besluit:</u> Ongewijzigd vastgesteld.
A2	Uitkomst aanbesteding accountantsfunctie	1. Eshuis accountants aan te wijzen als accountant van Recreatieschap Twente voor de boekjaren 2026 t/m 2028, met optie tot verlenging voor 2029 t/m 2031.	<u>Besluit:</u> Conform.
B - Bespreekstukken			
B1	Jaarstukken 2024		Toelichting voorzitter:

NR.	ONDERWERP	VOORSTEL/ADVIES	BESLUIT
		1. De mutaties in de bestemmingsreserves vast te stellen. 2. De jaarstukken 2024 vast te stellen met een positief resultaat van € 151.944 na mutaties reserves. 3. Het positieve resultaat als volgt te bestemmen: a. € 43.000 ter versterking van het weerstandsvermogen toe te voegen aan de algemene reserve; b. € 108.944 toe te voegen aan de reserve recreatieparken om hiermee de investeringen op de recreatieparken (deels) te financieren.	Op 10 april zijn de concept-jaarstukken in het bestuur geweest. De accountantscontrole heeft inmiddels plaatsgevonden. Het jaarrekeningresultaat is niet gewijzigd t.o.v. de concept-jaarstukken die begin april naar de gemeenteraden zijn verstuurd. Diverse bestuursleden complimenteren de secretaris voor het geleverde werk. <u>Besluit:</u> Conform.
B2	Heroriëntatie op samenwerking vanuit de Dienstverleningsovereenkomst (DVO) met SamenTwente.	1. In te stemmen met het organiseren van een verkennend gesprek tussen een afvaardiging van het bestuur van Recreatieschap Twente en het Dagelijks Bestuur (DB) van SamenTwente, waarbij de volgende bespreekpunten worden voorgesteld: a. Het bestuurlijke standpunt van Recreatieschap Twente ten aanzien van de DVO te delen met SamenTwente; b. Gezamenlijk te beoordelen of de huidige samenwerkingsconstructie passend is bij de huidige en	<u>Toelichting voorzitter:</u> Op 10 april is de ontbinding van de DVO met SamenTwente opiniërend besproken. Voorgesteld wordt om in gesprek te gaan met het DB van SamenTwente, waarbij het standpunt van het Recreatieschap wordt gedeeld en de toekomstige samenwerking wordt onderzocht. <u>Toevoeging secretaris:</u> Het Recreatieschap moet bij de raden uitleggen dat er hoge kosten zitten in de DVO. Er zit geen financiële prikkel in om efficiënter te kijken naar inkoop van diensten. Wat nu voorligt is een eerste stap, namelijk om in gesprek te gaan met het DB van SamenTwente. Er is ambtelijk onderzocht wat de werkelijke afname is en voor welke kosten dit kan. Dit is de basis van het gesprek. We gaan geen alternatieven onderzoeken als er geen standpunt is genomen.

NR.	ONDERWERP	VOORSTEL/ADVIES	BESLUIT
		toekomstige ondersteuningsbehoefte van Recreatieschap Twente; c. Gezamenlijk de vervolgstappen van deze verkenning te bepalen. 2. Het mandaat aan de secretaris te verlenen om dit gesprek te organiseren.	<u>Besluit:</u> Conform. Toelichting besluit: Het bestuur stemt unaniem in met het voorgelegde. De volgende aandachtspunten worden meegegeven: - Het is goed om de DVO integraal maar zakelijk te bespreken. De beste dienstverlening voor de beste prijs. Goed om te onderzoeken of dat in de huidige situatie het geval is. - De eindbalans is voor de Twentse gemeenten ook belangrijk. Geen vestzak-broekzak. - Integraliteit ontbrak bij de ontvlechting. Het is dus ook belangrijk te kijken naar de historie. - Opzegging van de DVO zal wat frictiekosten met zich meebrengen, maar de focus moet liggen op de langere termijn. - Oproep aan de secretaris om te kijken naar alternatieven, zonder dure onderzoeken uit te voeren. Tevens wordt besloten om alternatieven te onderzoeken als het gesprek met SamenTwente - afhankelijk van de uitkomsten hiervan - heeft plaatsgevonden. De secretaris initieert een gesprek. Namens het bestuur zullen aanwezig zijn: dhr. Brand (voorzitter), dhr. Niemans (vicevoorzitter) en dhr. Harmsen (secretaris).
B3	Nota integraal risicomanagement en weerstandsvermogen 2024-2027	1. De nota "Integraal risicomanagement en	Toelichting voorzitter: Deze nota is overgenomen uit de nota van SamenTwente, omgevormd naar situatie van Recreatieschap Twente.

NR.	ONDERWERP	VOORSTEL/ADVIES	BESLUIT
		weerstandsvermogen 2024-2027” vast te stellen. 2. De nota “van risicomanagement tot weerstandsvermogen 2018” in te trekken.	<u>Besluit:</u> Conform.
C - Ter informatie			
C1	Statusupdate onderzoek financieringssystematiek	Korte update door projectleider Herman Groeneveld (15 minuten)	Herman Groeneveld stelt zichzelf voor en deelt mede dat hij gestart is met een ambtelijke ronde om informatie op te halen. De planning loopt wel wat uit. Aandachtspunten vanuit het bestuur: - Het is lastig als dit onderzoek wordt doorgeschoven naar een nieuwe collegeperiode. Oproep om dit voor die tijd af te ronden, door bijvoorbeeld in december de kaders vast te stellen. De planning wordt aangepast en de secretaris zal deze delen met het bestuur. - Diverse gemeenten overwegen om alle recreatieve fietspaden te laten onderbrengen bij Recreatieschap Twente. Verzoek om een overnameaanbod per gemeente op te nemen in het onderzoek, zodat gemeenten zelf overheveling kunnen beoordelen. Bestuurlijke inbreng aangaande dit onderwerp kan via de betrokken gemeentelijke ambtenaren worden gedeeld.
D - Rondvraag en sluiting			

Van de rondvraag wordt geen gebruik gemaakt.

E - VTE-gedeelte

1.	Opening, binnengekomen stukken en mededelingen		Opening door de voorzitter. Mededeling door de voorzitter: - Vertegenwoordiging van de portefeuille VTE in de Twente Board is gestopt en het is nog niet bekend wie deze portefeuille zal overnemen. De voorzitter oppert om op termijn met elkaar de discussie aan te gaan hoe VTE wordt aangestuurd binnen de Twente Board. De voorzitter neemt hiertoe initiatief en komt hierop terug.
2.	Presentatie jaarplan 2025 Twente Marketing	Door Wendy Weijdema, MarketingOost (max. 30 minuten)	Mevrouw Weijdema stelt zichzelf voor en deelt mede dat de doelen van Twente Marketing herijkt zijn. De inhoud is te vinden in presentatie die wordt meegezonden. De voorzitter complimenteert mevrouw Weijdema met de aanpak.
3.	Vaststelling subsidie Twente Marketing 2024	1. De subsidie aan MarketingOost voor de uitvoering van het actie- en investeringsplan 2024 Vrijtijdseconomie Twente vast te stellen op € 734.442,- en het resterende bedrag van € 73.444,- (10%) uit te keren.	Toelichting voorzitter: De geleverde prestaties zijn in lijn met de vooraf gestelde verwachtingen/voorwaarden, waardoor we overgaan tot uitbetaling van de resterende 10%. <u>Besluit:</u> Conform.
4.	Tussenrapportage Twente Marketing 2025		

		1. MarketingOost 15% van de beschikte subsidie van Twente Marketing uit te keren naar aanleiding van de tussenrapportage.	Toelichting voorzitter: Als vereiste in de beschikking over 2025 hebben we een tussenrapportage aangevraagd voor 1 juni 2025, waarop een nieuw besluit over 15% gehaald zou worden bij het bestuur. Dit voorstel verzorgt de uitbetaling van deze 15%, omdat de tussenrapportage naar tevredenheid is aangeleverd. <u>Besluit:</u> Conform.
5.	Rondvraag en sluiting (VTE-deel)		Hiervan wordt geen gebruik gemaakt.

Openbaar Ja **Registratienummer**

Voorstel voor Bestuur Recreatieschap Twente

Datum vergadering 11 september 2025 **Agendapunt**

Domein, behandelend ambtenaar, tel. SamenTwente, P. Wolters
Recreatieschap Twente, L.J. Harmsen

Onderwerp

Programmabegroting 2026

Voorstel

1. De programmabegroting 2026 vast te stellen met in achtneming van de ingediende zienswijzen en reactie hierop.

Inleiding

Hierbij bieden wij u de programmabegroting (*hierna: begroting*) van 2026 aan. Deze borduurt voort op de Ontwikkelingsbrief en kaders begroting 2026. In de begroting 2026 staan de concrete prestaties en activiteiten van Recreatieschap Twente en de middelen die daarvoor nodig zijn. Hiermee vormt de begroting zowel het beleidsmatige als het financiële kader waarbinnen wij ons werk uitvoeren. Op 10 april 2025 is de begroting voor een zienswijze aangeboden aan de gemeenteraden. De raden hebben 12 weken de tijd gehad om een zienswijze in te dienen. De ingediende zienswijzen zijn van een reactie voorzien

Beoogd effect

Vaststellen van de inhoudelijke en financiële kaders voor Recreatieschap Twente voor 2026.

Argumenten

1.1. Er wordt voldaan aan de uitgangspunten van de Twentse gemeenten en de begroting is in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

De begroting van 2026 is gebaseerd op de begroting van 2025 + eventuele structureel doorwerkende begrotingswijzigingen. Daarnaast zijn de uitgangspunten van de Twentse gemeenten voor onder meer loon- en prijscompensatie toegepast.

1.2 Het weerstandsvermogen bevindt zich in de afgesproken bandbreedte

Middels de nota reserves en voorzieningen heeft uw bestuur bepaald dat de weerstandsratio zich in de bandbreedte moet bevinden van 0,8 en 1,0. In de paragraaf weerstandsvermogen is beschreven dat de ratio in 2026 uitkomt op 1.

Structurele tegenvallers kunnen worden opgevangen omdat er structurele ruimte is binnen de begroting.

1.3 De gemeenteraden zijn in de gelegenheid geweest een zienswijze in te dienen

De ingediende zienswijzen zijn in de bijlage voorzien van onze reactie. De ingediende zienswijzen en onze reacties hierop, leiden niet tot een aanpassing van ons voorstel voor de vast te stellen begroting 2026.

1.4 De door de gezamenlijke rekenkamer opgestelde Quickscan is van een reactie voorzien

In de bijlage is onze reactie opgenomen op de Quickscan. Deze reactie gaat zowel over de jaarstukken 2024, als de begroting 2026. Deze reactie is ambtelijk al in mei gedeeld met de gemeenten, zodat zij deze konden gebruiken bij de behandeling van de begroting in de raden.

Kanttekening

N.v.t.

Kosten, baten , dekking

Voor de uitvoering van de doelstellingen wordt in de programmabegroting 2026 een gemeentelijke bijdrage gevraagd van € 4.293.180. Per gemeente betekent dit het volgende voor de gemeentelijke bijdrage (basistakenpakket):

Gemeente	Aantal inw.	Totaal
	1-1-2025	Gemeentelijke bijdrage
Almelo	74.772	498.709
Borne	24.736	164.982
Dinkelland	26.727	178.262
Enschede	162.427	1.083.343
Haaksbergen	24.218	161.528
Hellendoorn	36.207	241.491
Hengelo	83.634	557.815
Hof van Twente	35.661	237.849
Losser	23.454	156.432
Oldenzaal	32.031	213.638
Rijssen / Holten	38.839	259.045
Tubbergen	21.508	143.452
Twenterand	34.119	227.564
Wierden	25.349	169.071
Totaal	643.682	4.293.180

Communicatie

- De gemeenteraden worden schriftelijk op de hoogte gebracht van de vastgestelde programmabegroting 2026 en de besluitvorming hierover.
- De programmabegroting 2026 wordt op de website van Recreatieschap Twente gepubliceerd.

Vervolg

1. De programmabegroting 2026 wordt voor 15 september naar gedeputeerde staten van Overijssel als toezichthouder gestuurd. Op basis van de beoordeling van de toezichthouder wordt bepaald welke toezichtvorm Recreatieschap Twente krijgt.
2. In 2026 geven wij uitvoering aan de in de programmabegroting 2026 beschreven activiteiten en doelen..

Bijlage(n)

1. Programmabegroting Recreatieschap Twente 2026
2. Zienswijzen en reactie bestuur
3. Reactie Recreatieschap Twente op de Quicksan verbonden partijen

Besluit

Programmabegroting 2026

**Recreatieschap
Twente**

Voorwoord

Het jaar 2026 werpt zijn schaduw vooruit als een donkere donderwolk boven de 14 Twentse gemeenten en daarmee ook boven alle gemeenschappelijke regelingen (GR'en) die door deze gemeenten worden gefinancierd. De aangekondigde bezuinigingen vanuit het Rijk, resulterend in een gezamenlijke korting van €2,4 miljard op het gemeentefonds, brengen de Twentse gemeenten in een financieel ravijn dat diepe impact zal hebben op hun financiële ruimte en keuzes. Dit zal ons als uitvoerende organisatie ook indirect raken, aangezien de gevolgen hiervan onvermijdelijk doorwerken in wat wij in Twente gezamenlijk kunnen doen met de middelen die ons ter beschikking staan.

Als uitvoerende organisatie, Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Twente, zijn wij ons terdege bewust van de grote gevolgen die deze financiële tegenwind heeft voor de Twentse gemeenten. Onze structuur is al zo plat als een dubbeltje; we hebben in de afgelopen jaren voortdurend gezocht naar manieren om dit dubbeltje meermaals om te draaien, met als doel een zo hoog mogelijk rendement te behalen op onze parken en de beschikbare middelen zo efficiënt mogelijk in te zetten voor de routenetwerken in Twente.

Wij hebben de afgelopen jaren hard gewerkt om de opgelegde bezuiniging van in totaal € 603.885 op Recreative Voorzieningen volledig te realiseren. Door gerichte maatregelen, zoals het verhogen van parkeerinkomsten, het integreren van functies binnen de organisatie, het efficiënter inrichten van de organisatie en het werk, is de resterende taakstelling stapsgewijs teruggebracht naar € 0,00, waardoor vanaf 2026 volledig wordt voldaan aan deze forse opgelegde taakstelling.

Tegelijkertijd zijn we hard op weg om het fundament van de drie recreatieparken, Het Hulsbeek, Het Rutbeek en Het Lageveld, op orde te krijgen. Samen met de vele ondernemers die gevestigd zijn op onze parken, dragen we zorg dat deze gebieden jaarrond aantrekkelijk en toegankelijk zijn voor bezoekers. Dit versterkt niet alleen de recreatieve waarde, maar draagt ook bij aan de economische vitaliteit van Twente.

In lijn met de vastgestelde visie van de Routenetwerken Twente zijn we trots dat we goed op weg zijn om het netwerk in Twente te revitaliseren. Ons doel is om een uitstekend Twents netwerk van routes aan te bieden voor zowel onze inwoners als de vele toeristen die de regio bezoeken. Dit netwerk speelt een sleutelrol in het stimuleren van recreatie, gezondheid en economische groei in Twente.

Het Recreatieschap Twente is een organisatie die nu bestaat uit twee mooie organisatieonderdelen: de Twentse Recreatieparken en de Routenetwerken Twente. Onze gemotiveerde medewerkers dragen met toewijding hun steentje bij aan het succes van beide onderdelen. Bovendien zijn zij flexibel inzetbaar om bij te dragen waar nodig, wat onze slagkracht en effectiviteit versterkt. Daarnaast zijn we enorm dankbaar voor de vele vrijwilligers die zich met hart en ziel inzetten voor de routenetwerken in Twente. Dankzij hun inzet blijven deze prachtige routes goed onderhouden en toegankelijk voor iedereen.

De eerste stappen in aansluiting op de visie voor de recreatieparken zijn al gezet. Een mooie aanbesteding voor een nieuwe speeltuin op Het Lageveld is afgerond. Na de zomer van 2025 zal de schop in de grond gaan en starten we met de aanleg. Deze nieuwe speeltuin zal bijdragen aan meer jaarrond recreatie op het park, wat uiteindelijk zal zorgen voor meer bezoekers, meer inkomsten en een sterker maatschappelijk draagvlak.

Wanneer wij gaan investeren op Het Rutbeek is momenteel nog afhankelijk van de mogelijke komst van het Bungalowpark. Deze zaak ligt bij de Raad van State en kan mogelijk nog 1,5 jaar duren. Daarom investeren wij eerst in Het Lageveld; de volgende fase zal Het Rutbeek zijn. Dit toont aan dat wij daadwerkelijk van maatschappelijke meerwaarde zijn voor Twente. De vele

bezoekers mogen gratis gebruikmaken van de prachtige recreatieparken in onze regio. In dit geval investeren we in de toekomst: de lasten gaan voor de baten uit, maar het zal renderen.

In het licht van de huidige financiële realiteit kijk ik uiteraard kritisch naar mogelijke bezuinigingen. Echter, op de onderdelen waar ik als directeur directe invloed op heb, valt er niets meer te schaven zonder de kern van onze diensten aan te tasten. Ik pleit er dan ook voor om onze organisatie te beschouwen als een gezonde citroen: een bron van waarde die, ondanks haar zure smaak, zoet resultaat oplevert. Het verder uitpersen van deze citroen door aanvullende bezuinigingen zal leiden tot problemen, zowel nu als in de toekomst. Het is uiteindelijk een bestuurlijke keuze van de gemeenten hoever men wil gaan in het uitpersen van deze bron.

In lijn met het manifest 'NL Buiten' erkennen wij het belang van investeren in buitenruimtes voor het welzijn van onze samenleving. Het manifest benadrukt dat groene en waterrijke omgevingen essentieel zijn voor de fysieke en mentale gezondheid van inwoners. Het verder uithollen van budgetten voor deze cruciale voorzieningen druist in tegen de gezamenlijke ambitie om Nederland gezond en veerkrachtig te houden.

Met grote trots werken wij dagelijks aan het behouden en verbeteren van al het moois dat wij onze inwoners en gasten te bieden hebben. Ons team zet zich met hart en ziel in om deze voorzieningen te koesteren en te laten floreren. Ik ben dan ook trots op deze 'citroen'—een gezonde bron met nog voldoende sap om onze doelen te bereiken. Laten we ervoor zorgen dat dit sap niet te zuur wordt of volledig opdroogt.

De Recreatieparken en Routenetwerken in Twente vormen een essentieel onderdeel van de leefomgeving, doordat zij inwoners toegang bieden tot hoogwaardige voorzieningen voor recreatie, gezondheid en welzijn, en daarmee bijdragen aan een vitale, aantrekkelijke en verbonden regio.

Bart-Jan Harmsen

Secretaris/Directeur Recreatieschap Twente

Inhoudsopgave

1. Financiële Samenvatting	5
2. Inleiding en leeswijzer	6
3. Beleidsbegroting	7
3.1 Programma Recreative Voorzieningen	7
3.2 Programma Vrijtijdseconomie	13
3.3 Totaaloverzicht baten en lasten Recreatieschap Twente	15
3.4 Beleidsindicatoren BBV.....	15
3.5 Overzicht van de kosten van overhead	16
3.6 Overzicht algemene dekkingsmiddelen	16
4. Specificatie baten en lasten	17
5. Paragrafen	21
5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	21
5.2 Onderhoud kapitaalgoederen	26
5.3 Bedrijfsvoering	29
5.4 Financiering.....	30
5.5 Openbaarheidsparagraaf.....	32
6. Financiële begroting	34
6.1 Overzicht van baten en lasten	34
6.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten	36
6.2.1 Overzicht van baten en lasten per taakveld	37
6.2.2 Overzicht van geraamde incidentele baten en lasten	37
6.3 Uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting	38
6.3.1 Geprognosticeerde balans	38
6.3.2 Berekening EMU-saldo	39
6.3.2 Verloopoverzicht voorzieningen	40
6.3.4 Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen	40
6.3.5 Investerings	40
Bijlagen	41
Gemeentelijke bijdrage 2026 per taakveld	41
Lijst van figuren en tabellen	
Figuur 1 Specificatie herkomst van de baten	17
Figuur 2 Specificatie besteding lasten.....	18
Tabel 1 Overzicht van baten en lasten en gemeentelijke bijdrage 2026 inclusief taakvelden	5
Tabel 2 Beleidsindicatoren	16
Tabel 3 Overzicht algemene dekkingsmiddelen	16
Tabel 4 Overzicht beschikbare weerstandscapaciteit	22
Tabel 5 Samenvattend overzicht geïnventariseerde risico's.	23
Tabel 6 Ratio weerstandsvermogen.....	24
Tabel 7 Renterisiconorm	31
Tabel 8 Overzicht van baten en lasten.....	34
Tabel 9 Meerjarenbegroting	35
Tabel 10 Verloopoverzicht voorzieningen.....	40
Tabel 11 Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen	40
Tabel 12 Herinvesteringen	40

1. Financiële Samenvatting

Overzicht van baten en lasten 2026 en gemeentelijke bijdrage

Het overzicht van baten en lasten, de financiële uitgangs- en aandachtspunten bij de begroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 vormen samen het deel van de financiële programmabegroting. Onderstaand een samenvatting van het overzicht van baten en lasten inclusief taakvelden voor het jaar 2026.

Programma (bedr. in €)	Cod e	Taakveld	Baten	Lasten	Gem. bijdrage
Recreatieschap Twente	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.383.723	3.962.695	2.578.972
	3.1	Economische ontwikkeling	-	748.397	748.397
	0.5	Treasury	-	-	-
	0.4	Overhead	-	1.004.140	1.004.140
	0.1	Mutaties reserves	-	75.000-	75.000-
Totaal			1.383.723	5.640.232	4.256.509
Totaal saldo van baten en lasten			1.383.723	5.640.232	4.256.509
			-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen (gemeentelijke bijdrage)			1.383.723	5.640.232	4.256.509
Resultaat			-	-	-

Tabel 1 Overzicht van baten en lasten en gemeentelijke bijdrage 2026 inclusief taakvelden

Verklaring stijging bijdrage Recreatieschap Twente 2026 ten opzichte van 2025

Gemeentelijke bijdrage programmabegroting 2025 voor wijziging		€	4.126.094	
Begrotingswijzigingen		€	-	
Totale gemeentelijke bijdrage programmabegroting 2025 na wijziging		€	4.126.094	
Gemeentelijke bijdrage programmabegroting 2026		€	4.256.509	
Per saldo een stijging van de bijdrage 2026 t.o.v. 2025		€	130.415	
Specificatie stijging gemeentelijke bijdrage		Stijging	Daling	
Loon en salarissen:		€	45.531	
CAO 2024//2025				
Looncompensatie (2,1%)		€	45.531	
Prijscompensatie (4,9%)		€	84.335	
Rentelast lening			€	4.197
Stijging inzet SamenTwente		€	4.745	
Omslagrente			€	-
Verklaring totale stijging gemeentelijke bijdrage 2026		€	130.414	

2. Inleiding en leeswijzer

De programmabegroting

De programmabegroting omvat het geheel van taken en activiteiten van Recreatieschap Twente. Ze heeft een kader stellende functie: ze wijst gelden toe aan programma's en autoriseert de besteding van die gelden. Op deze wijze ondersteunt ze het bestuur bij de uitvoering van zijn controlerende en kader stellende taak en het budgetrecht.

Zowel de begroting als de jaarstukken zijn in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) in de vier onderstaande onderdelen verdeeld:

Begroting		Jaarstukken	
Beleidsbegroting	1. Programmaplan	Jaarverslag	1. Programmaverantwoording
	2. Paragrafen		2. Paragrafen
Financiële begroting	3. Overzicht van baten en lasten en de toelichting		3. Programmarekening
	4. Uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting		4. Balans

Leeswijzer

Deze leeswijzer maakt u wegwijs in de programmabegroting.

In de inleidende hoofdstukken 1 en 2 staat de samenvatting aangevuld met de inhoud en achtergronden van de programmabegroting. Vanaf hoofdstuk 3 treft u de beleidsbegroting aan. Vanaf hoofdstuk 4 wordt inzicht gegeven in de financiële begroting.

Beleidsbegroting

De beleidsbegroting omvat programma's, samenhangende sub programma's en paragrafen. In de programma's en sub programma's wordt ingegaan op de maatschappelijke effecten en de manier waarop Recreatieschap Twente die effecten wil realiseren. Dit gebeurt aan de hand van de, door BBV¹ verplichte, drie W-vragen:

1. Wat willen we bereiken?
2. Waarmee/hoe gaan we dit doen?
3. Wat gaat het kosten (overzicht baten en lasten)?

De eerste vraag betreft het beoogde maatschappelijke effect, dat kan worden vertaald in één of meerdere algemene beleidsdoelstellingen. Dit wordt uitgewerkt in een programma. De tweede vraag gaat in op activiteiten in termen van de 'output-/outcome gegevens' die nodig zijn voor het bereiken van het beoogde maatschappelijke effect. Dit wordt beschreven in de sub programma's die bij het betreffende programma horen, of in het programma zelf als geen sub programma's aanwezig zijn. De derde vraag heeft betrekking op de baten en lasten die aan het programma, respectievelijk het sub programma, worden toegewezen om de gewenste effecten te bereiken.

De paragrafen van de programmabegroting geven een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten, vanuit een bepaald perspectief. Het gaat daarbij om onderwerpen die van belang zijn voor het inzicht in de financiële positie van Recreatieschap Twente. Dit betreft weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, bedrijfsvoering, verbonden partijen, financiering en rechtmatigheid.

¹ Het BBV bevat voorschriften en richtlijnen voor de begroting en verantwoording van financiële gegevens binnen een overheidsorganisaties. De regeling heeft als doel om transparantie en vergelijkbaarheid van de financiële informatie te bevorderen.

Financiële begroting

Door vaststelling van deze begroting wordt het bestuur geautoriseerd, tot het doen van uitgaven voor realisatie van de programma's.

3. Beleidsbegroting**3.1 Programma Recreatieve Voorzieningen**

Verantwoordelijkheid van en besluitvorming in Programmamanager	Bestuur Recreatieschap Twente L. J. Harmsen
---	--

Inleiding

De vrijetijdseconomie blijft een cruciale pijler voor Twente, aangezien deze een substantiële bijdrage levert aan de lokale economie door middel van toeristische bestedingen, arbeidsplaatsen en inkomsten. Daarnaast draagt het bij aan het behoud en de verbetering van natuur en recreatieve voorzieningen in de regio. Gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Twente is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de drie grote recreatieparken in Twente, Het Hulsbeek, Het Rutbeek en Het Lageveld, en de Routenetwerken Twente. De recreatieparken trekken jaarlijks circa 1,5 miljoen bezoekers, terwijl de Routenetwerken Twente jaarlijks door ruim 40 miljoen gebruikers worden benut. Daarmee bevordert Recreatieschap Twente recreatie en toerisme in de regio en is het van wezenlijk belang voor de vrijetijdseconomie van Twente. Wij zetten ons dan ook in om een significante bijdrage te leveren aan het 'Bruto Twents Geluk'.

Organisatieonderdelen van Recreatieschap Twente**Recreatieparken Twente**

Exploitatie en (natuur)beheer van de recreatieparken:

- Het Hulsbeek (Oldenzaal)
- Het Rutbeek (Enschede)
- Het Lageveld (Wierden)

Routenetwerken Twente

Ontwikkeling, beheer en onderhoud van ca. 11.500 km routenetwerken met 153 ontvangstlocaties en informatielocaties:

- Fietsnetwerk (2.500 km)
- Wandelnetwerk (5.500 km)
- Mountainbikenetwerk (1.000 km)
- Paardrijnetwerk (1.500 km)
- Autonetwerk (500 km)
- Onderhoud van ruim 410 km recreatieve infrastructuur
- Ontvangstlocaties en informatielocaties. Deze locaties dienen als startpunten voor diverse routes en bieden vaak voorzieningen zoals parkeergelegenheid, informatieborden en soms horecafaciliteiten.

Subsidieverlening aan Twente Marketing

Recreatieschap Twente fungeert als doorstroomportaal voor de subsidie die door de 14 Twentse gemeenten beschikbaar wordt gesteld aan Twente Marketing. Wij beheren en verdelen deze middelen volgens de vastgestelde afspraken, zonder zelf invloed uit te oefenen op de inzet of besteding ervan. Onze rol is puur faciliterend: wij zorgen ervoor dat de toegekende subsidies op een correcte en efficiënte manier worden doorgestuurd naar Twente Marketing, zodat zij de regiopromotie optimaal kunnen uitvoeren.

Trends en Ontwikkelingen in de Recreatieve Sector

Voor 2026 zijn er diverse trends en ontwikkelingen die specifiek van invloed zijn op de recreatieparken en de routenetwerken in Twente, mede beïnvloed door klimaatverandering en de strategische koers van Recreatieschap Twente:

Duurzaamheid en klimaatadaptatie:

Klimaatverandering leidt tot extremere weersomstandigheden, zoals hittegolven en hevige regenval. Recreatieparken proberen hier een substantiële bijdrage aan te leveren door het toepassen van meer natuurlijke speelelementen, zoals de aankomende nieuwe speeltuin op Het Lageveld. Daarnaast wordt bij de nieuwe aanplant van bomen en struiken rekening gehouden met klimaatverandering en wordt er waar mogelijk meer vergroend. Hierbij blijft er echter voldoende oog voor de functie waarvoor deze parken in het leven zijn geroepen, namelijk dagrecreatie. Daarnaast wordt ervoor gezorgd dat er voldoende ruimte beschikbaar blijft voor het faciliteren van grote festivals en evenementen.

Versterking van de verbinding tussen routenetwerken en recreatieparken:

Er wordt gestreefd naar een naadloze integratie van de routenetwerken met de recreatieparken, waardoor bezoekers gemakkelijk kunnen overstappen van bijvoorbeeld een fietsroute naar een recreatiegebied. Dit bevordert een veelzijdige recreatieve ervaring en stimuleert het gebruik van zowel de parken als de routes.

Gezondheid en welzijn:

Recreatieschap Twente biedt prachtige natuur- en recreatiegebieden aan waar gasten kunnen genieten van de rust, kunnen sporten en zich kunnen vermaken met het brede aanbod aan activiteiten op de parken. Het investeren in aantrekkelijke speelplaatsen voor kinderen, waarbij natuur een geïntegreerd onderdeel vormt, zorgt ervoor dat kinderen meer kunnen ontdekken en op een gezonde manier opgroeien. Dit alles wordt gefaciliteerd in recreatieparken die gratis toegankelijk zijn voor alle gasten.

Bevordering van lokaal toerisme en culturele beleving:

Er is een toenemende aandacht voor het promoten van lokale cultuur en geschiedenis binnen de recreatieparken. Dit gebeurt door middel van educatieve wandelpaden, informatieborden en lokale evenementen, wat bijdraagt aan de oproep om meer lokaal te reizen en de gemeenschap te ondersteunen.

Speerpunten 2026

Voor het begrotingsjaar 2026 richt Recreatieschap Twente zich op de volgende speerpunten, passend bij de vastgestelde visies voor de Recreatieparken Twente en de Routenetwerken Twente:

Recreatieparken Twente:

1. **Instandhouding en verbetering van basisvoorzieningen:**
Zorgdragen voor goed onderhouden faciliteiten zoals sanitaire voorzieningen, paden en parkeerplaatsen om een veilige en aangename omgeving voor bezoekers te garanderen.
2. **Meer bezoekers trekken naar de parken:**
Door het aanbieden van steeds meer jaarrond voorzieningen en gerichte marketing en promotie wordt de aantrekkelijkheid van de recreatieparken vergroot, waardoor meer bezoekers de weg naar de parken weten te vinden.
3. **Nieuw parkeersysteem op de Recreatieparken:**
Dit systeem zal bijdragen aan meer service en gebruiksgemak voor onze gasten.
4. **Duurzaam investeren:**
Inmiddels heeft er al veel elektrificatie plaatsgevonden op de recreatieparken en de routenetwerken qua voertuigen en materieel. Deze ingezette koers qua duurzaamheid wordt doorgezet. Ook qua gebouwen zal een inhaalslag moeten worden gemaakt op het gebied van duurzaamheid.

Routenetwerken Twente:

1. **Onderhoud en kwaliteitsverbetering van routenetwerken:**
Zorgdragen voor het behoud en de verbetering van de kwaliteit van de diverse routenetwerken, waaronder fiets-, wandel-, mountainbike-, paardrij- en autonetwerken, om gebruikers een optimale beleving te bieden.
2. **Actualisatie en uniformiteit van bewegwijzering:**
Ervoor zorgen dat de bewegwijzering up-to-date en uniform is, zodat gebruikers gemakkelijk en zonder verwarring de routes kunnen volgen.
3. **Samenwerking met lokale gemeenschappen en ondernemers:**
Betrekken van lokale gemeenschappen en ondernemers bij het beheer en de promotie van de routenetwerken, om zo de lokale economie te stimuleren en de betrokkenheid te vergroten.
4. **Duurzaamheid en milieu:**
Integreren van duurzame praktijken in het beheer en onderhoud van de routenetwerken, zoals het gebruik van milieuvriendelijke materialen en het minimaliseren van de ecologische voetafdruk.
5. **Promotie en marketing:**
Ontwikkelen van gerichte promotie- en marketingstrategieën om de bekendheid en het gebruik van de routenetwerken te vergroten, zowel onder lokale bewoners als toeristen.
6. **Balans tussen juridische beheersbaarheid en kosten van (MTB-)netwerken:**
Wij streven naar een verantwoorde balans tussen de juridische beheersbaarheid van mogelijke claims op de (MTB-)netwerken en de daarmee samenhangende kosten. Dit vraagt om een gezamenlijke inspanning met de 14 Twentse gemeenten om de financiële houdbaarheid te waarborgen. Door heldere afspraken, efficiënte risicobeheersing en een toekomstbestendige financieringsstructuur zorgen we ervoor dat het netwerk juridisch goed gefaciliteerd en financieel verantwoord blijft.

Met deze speerpunten streven wij naar een verdere versterking van de vrijetijdseconomie in Twente en duurzame, prachtige en toekomstbestendige Recreatieparken en Routenetwerken in Twente.

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota	Vastgesteld door	Datum vaststelling
Visie Recreatieparken Twente, ambitieniveau 'Uitstekende basis'.	Bestuur Recreatieschap Twente	8 februari 2024
Visie Routenetwerken Twente	Bestuur Recreatieschap Twente	7 december 2022
Koersdocument Recreatieschap Twente	Bestuur Recreatieschap Twente	4 april 2024

Recreatieve voorzieningen

Wat willen we bereiken?

1. Recreatieparken:

We blijven werken aan laagdrempelige, toegankelijke en aantrekkelijke recreatieparken waar de Twentse inwoner trots op kan zijn en optimaal van kan genieten. De focus ligt op duurzaamheid, jaarrond voorzieningen en het verbeteren van de beleving, zodat Het Hulsbeek, Het Rutbeek en Het Lageveld zich verder ontwikkelen als de plekken voor ontspanning en recreatie in Twente.

2. Routenetwerken:

We stimuleren een veilig, goed onderhouden en intensief gebruik van de recreatieve routenetwerken, waaronder de wandel-, fiets-, auto-, paardrij- en MTB-routes. Dit doen we door doorlopende kwaliteitsverbetering, slimme verbindingen en betere ontvangstlocaties, zodat zowel inwoners als bezoekers Twente op een prettige en veilige manier kunnen ontdekken.

Met deze doelen zorgen we ervoor dat Twente in 2026 nog aantrekkelijker is als recreatieve bestemming, zowel voor de eigen inwoners als voor toeristen.

Hoe gaan we dit doen?

De Twentse Recreatieparken

Gastvrijheid:

Het Recreatieschap Twente blijft zich inzetten voor een warm welkom voor alle bezoekers van de recreatieparken. Of je nu een lokale inwoner bent of van verder wegkomt, ongeacht achtergrond of inkomen, de parken blijven vrij toegankelijk voor iedereen. Deze plekken bieden niet alleen ontspanning en vermaak, maar versterken ook de verbinding en saamhorigheid binnen Twente. In een tijd waarin het dagelijks leven steeds drukker wordt, vormen de parken een waardevolle uitlaatklep waar mensen kunnen wandelen, fietsen,

picknicken of simpelweg genieten van de natuur. De recreatieparken blijven plekken waar Tukkers en bezoekers zich thuis voelen in de prachtige Twentse omgeving.

Toegankelijkheid:

Ook in 2026 blijft toegankelijkheid een speerpunt. De parken blijven laagdrempelig en vrij toegankelijk voor een breed publiek, met aandacht voor voorzieningen voor mindervaliden en gezinnen. We streven ernaar om de infrastructuur en faciliteiten verder te verbeteren, zodat bezoekers van alle leeftijden en achtergronden optimaal kunnen genieten van het aanbod.

Duurzaamheid:

Duurzaamheid blijft een kernwaarde binnen het beheer van de recreatieparken. In 2026 zetten we verdere stappen in ecologisch verantwoord beheer, met onder andere:

- Uitbreiding van groene energievoorzieningen, zoals daar waar mogelijk zonnepanelen en laadpunten voor elektrische voertuigen
- Verdere elektrificatie van het machinepark en voertuigen
- Behoud en versterking van de biodiversiteit door gerichte natuurmaatregelen

De parken bieden ruimte voor recreatie, ontspanning en evenementen, waar zowel Twentenaren als toeristen van kunnen genieten. Bij de organisatie van festivals en activiteiten blijft er een balans tussen natuurbehoud en recreatief gebruik, zodat de natuurlijke schoonheid van de parken behouden blijft voor toekomstige generaties.

Veiligheid:

Ook in 2026 blijft veiligheid een prioriteit. We zorgen voor:

- Goed onderhouden en veilige paden en faciliteiten
- Duidelijke bewegwijzering en informatievoorziening om bezoekers gemakkelijk te begeleiden
- Heldere huisregels en toezicht, zodat iedereen zich prettig en veilig voelt tijdens het bezoek

Faciliteiten en Voorzieningen:

De basisvoorzieningen worden verder verbeterd en goed onderhouden. Dit omvat onder andere:

- Hoogwaardige sanitaire voorzieningen en toegankelijke en veilige speelplaatsen
- Uitbreiding van horecamogelijkheden en gevarieerd aanbod
- Voldoende zit- en rustplekken voor een optimale beleving van de parken

Netheid:

We streven naar een parkomgeving die altijd fris en opgeruimd is. Dit betekent:

- Regelmatige schoonmaakrondes om zwerfvuil te verwijderen
- Uitstekend onderhouden voorzieningen, zoals toiletgebouwen
- Stimulering van verantwoord afvalbeheer onder bezoekers

Zo creëren we een veilige en schone omgeving waar iedereen volop van de parken kan genieten.

Routenetwerken Twente

Drie centrale waarden:

Een route is nooit 'zomaar een route'. In elke route die we ontwikkelen, staan drie kernwaarden centraal:

- **Beleving:** De routes moeten uitnodigen om op ontdekking te gaan
- **Gezondheid & welzijn:** Het stimuleren van beweging en vitaliteit
- **Economische waarde:** Routes als katalysator voor bestedingen in de regio

Beleving vormt de trigger om in beweging te komen en Twente actief te ervaren.

Van routenetwerk naar belevingsnetwerk:

We streven niet alleen naar goed aangelegde routes, maar naar echte belevingsnetwerken. Dit betekent dat we verder kijken dan enkel de paden:

- Routes worden met oog voor landschap en omgeving aangelegd
- Ondergrond, hoogteverschillen en begroeiing dragen bij aan de ervaring
- Bewegwijzering en informatiepanelen versterken het unieke Twentse karakter

Drie hoofddoelen:

We hebben de droom en waarden van Routenetwerken Twente vertaald naar drie concrete doelen:

1. **Optimalisering van de beleving:** Het creëren van unieke ervaringen langs de routes
2. **Vergroting van gezondheid & welzijn:** Bewegen stimuleren en de leefbaarheid verbeteren
3. **Stimuleren van de vrijetijdseconomie:** De routes laten bijdragen aan lokale bestedingen

Deze doelen sturen zowel het beheer en de promotie van de bestaande netwerken als de doorontwikkeling en uitbreiding ervan.

De lat hoger leggen in 2026:

Om onze ambitie waar te maken, hanteren we een heldere koers met de volgende speerpunten:

- De beste **basisinfrastructuur** van Nederland, kwalitatief en innovatief
- **Professionele bezetting** voor beleid en uitvoering
- Volledige **integratie van participatie** in de bedrijfsvoering
- **Uniformiteit** in fysieke middelen bij alle betrokken overheden en organisaties
- Volledige toepassing van **classificaties en kwaliteitsnormen** op de netwerken
- Een **uitmuntend digitaal platform** met innovatieve toepassingen
- Een **centrale en sturende rol** als aanjager van routegebonden ontwikkelingen

Met deze aanpak zorgen we ervoor dat Twente in 2026 een toonaangevende regio blijft op het gebied van recreatieve infrastructuur, waarbij beleving, duurzaamheid en economische waarde hand in hand gaan.

Wat gaat het kosten?

Recreatieve Voorzieningen (bedragen in €)	Baten	Lasten	Saldo
Het Hulsbeek	372.203	520.015	147.812
Het Rutbeek	227.079	489.566	262.486
Het Lageveld	127.567	239.333	111.767
Routenetwerken	177.990	1.999.189	1.821.198
Beleid en strategie	0	168.961	168.961
PIOFJACH-overhead	0	696.922	696.922
Ondersteuning en leiding	478.884	777.850	298.966
Totaal (gemeentelijke bijdrage)	1.383.723	4.891.836	3.508.112

Taakstelling

In het saldo van Recreative Voorzieningen is een nog resterende taakstelling verwerkt van afgerond € 48.000. In 2021 is de begroting van Recreative Voorzieningen verder geactualiseerd aan zowel de lasten als de baten kant met raming van aanvullingen op het gebied van erfpacht- en parkeerinkomsten. Met de aanvullende baten op het gebied van parkeerinkomsten is vanaf 2021 de resterende taakstelling van € 237.000 verlaagd met € 80.000 naar een nog in te vullen taakstelling van bijna € 157.000 structureel. In de begroting 2024 werden de functies van parkmanager Lageveld en directeur Recreatieschap geïntegreerd waardoor de loonsom van parkmanager komt te vervallen en wordt gebruikt om de taakstelling structureel te verlagen naar circa € 57.000. Samenwerking met een derde partij bij het Lageveld levert een besparing op van € 9.000 waardoor de taakstelling kan worden verlaagd naar €48.000. In 2026 wordt aan deze resterende taakstelling invulling gegeven door de begrote parkeerinkomsten op te hogen.

3.2 Programma Vrijtijdseconomie

Verantwoordelijkheid van en besluitvorming in Programmamanager	Bestuur Recreatieschap Twente L. J. Harmsen
---	--

Inleiding

Als het om vrijetijdseconomie gaat is Twente Marketing de partij die zich bezighoudt met de destinatieontwikkeling en promotie van Twente.

Het 'Perspectief Vrijtijdseconomie Twente 2030', dat tot stand is gekomen met input van vele ondernemers, ambtenaren en bestuurders, cultuur- en natuurpartijen, leden van de (Young) Twente Board en andere belanghebbenden, vormt de basis voor de activiteiten van Twente Marketing.

Speerpunten

- Twente een natuurlijke magneet (leef & vestigingsklimaat)
- Twente een plek waar je onderdeel van wilt zijn (Talent)
- Het echte geheim van Twente: Tukkers (Tukker trots)
- Van VTE naar Vrij zijn economie (veerkrachtige en wendbare sector)

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota	Vastgesteld door	Datum vaststelling
Perspectief Vrijtijdseconomie Twente 2030	Bestuur Recreatieschap Twente	1 september 2022
Programma Gastvrij Overijssel 2020-2023	Gastvrij Overijssel	1 maart 2016

Wat willen we bereiken?

In 2026 zet Twente Marketing zich in om Twente verder te ontwikkelen als een onweerstaanbare bestemming voor bezoekers, een inspirerende omgeving voor bewoners en een kansrijk marktgebied voor ondernemers. Dit doen we op basis van het Perspectief Vrijtijdseconomie Twente 2030, waarin de ambitie is geformuleerd om Twente te transformeren van een regio die vooral bekend stond om haar natuur en landgoederen naar een energieveld van vernieuwende en authentieke concepten.

In 2025 gingen we met ondernemers en gemeenten in gesprek om de koers te herijken en beter in te spelen op de uitdagingen en kansen van vandaag en morgen. In 2026 zetten we daarom in op het verstevigen van 'Vrij zijn in Twente' in de programmaliijnen, voeren we het plan dat we samen met de Twente Board voor 'talent' hebben gemaakt uit en verstevigen we de projectsamenwerking in de domeinen cultuur, natuur en welzijn voor een beter leef- en vestigingsklimaat en een veerkrachtigere sector. Daarnaast zetten we versterkt in op communicatie om bezoekers op de juiste plekken in onze regio te ontvangen en om inwoners trotser te maken op hun 'achtertuin'. Samen met partners binnen en buiten de sector versterken we zo ook de aanbodontwikkeling die de waarden van de Tukker weerspiegelen. Hiermee spelen we niet alleen in op de recreatiedruk die in de steden ontstaat, maar trekken we de regio naar nieuwe, innovatieve concepten.

Hoe gaan we dit doen?

Twente Marketing werkt, aan de hand van het Perspectief Vrijtijdseconomie Twente 2030 aan de bestemmingsontwikkeling van Twente. Om deze ambitie te realiseren, ondersteunen we gemeenten, ondernemers en andere stakeholders proactief met waardevolle data en inzichten uit de regio en daarbuiten. Onze diepgaande kennis van de vrijetijdssector in Twente maakt ons uniek. Wij weten wat de behoeften van bezoekers én bewoners zijn en spelen daarop in. Dankzij onze teams in de regio zijn we altijd dichtbij, zichtbaar en toegankelijk. We luisteren actief, signaleren trends en verdiepen ons in details. Zo bieden we maatwerkadvies en zijn we de betrouwbare schakel tussen verschillende partijen. Strategisch inzicht combineren wij met daadkracht. Vanaf de eerste analyse tot en met visieontwikkeling en concrete uitvoering van projecten. We bieden altijd een totaalpakket. Onze missie: Samen bouwen aan een onweerstaanbaar Twente.

De activiteiten van Twente Marketing in 2026*Stakeholdermanagement*

Een breed draagvlak creëren, zorgen dat een brede groep stakeholders in Twente betrokken is/en zich betrokken voelt bij de realisatie van de Twentse ambitie, is van essentieel belang.

Strategie, onderzoek en innovatie

De afdeling Strategie, Onderzoek en Innovatie ontvangt jaarlijks een bijdrage van Twente voor haar activiteiten. Doordat zowel provincie als gemeenten/regio's gezamenlijk het dataprogramma financieren, kunnen veel werkzaamheden overkoepelend worden opgepakt en ingezet worden voor ondernemers, overheden en andere organisaties in Twente. Door

middel van doelgroep analyses, bezoekersdata en trendonderzoek helpen we ondernemers en overheden betere beslissingen te nemen.

Destinatieontwikkeling

Op het gebied van aanbodontwikkeling richten we ons op het stimuleren van nieuwe, onderscheidende concepten die bijdragen aan de aantrekkelijkheid van Twente. Door slimme inzet van data en het ontwikkelen van verhaallijnen zoals Tubanti en Textiel, verbinden we verleden en toekomst en geven we Twente een nog sterkere identiteit. Dit sluit ook aan bij de bredere gebiedsontwikkeling, waarbij we werken aan een goede balans tussen groei, spreiding van bezoekers en het behoud van de ruimtelijke kwaliteit van Twente.

Branding

Vrij zijn is vooral ook wat de nieuwe aantrekkingskracht en het magnetisme van Twente als merk maakt. Vrij zijn is het hart en ziel van Tukkers. Wij worden, erkend en herkend, de plek waar je als bewoner, ondernemer en bezoekers vrijer bent dan waar ook. Door zo sterk vanuit de identiteit aan het merk te bouwen wordt de positionering niet alleen een toeristisch profiel, maar heeft het ook een grote positieve impact op het aantrekken van talent, het versterken van het vestigingsklimaat en het bevorderen van initiatieven die helpen bij een betere leefomgeving. Vrij zijn wordt het fundament voor een Twente dat staat voor innovatie, vitaliteit en vernieuwing. De branding van Twente krijgt in 2026 verder vorm met een vernieuwing van het campagneconcept, waarbij we een eigenzinnig en herkenbaar karakter verder uitbouwen. Door gerichte online en offline campagnes versterken we de zichtbaarheid en positionering van Twente, zowel bij bewoners als bij bezoekers.

Wat gaat het kosten?

Vrije tijdseconomie (bedragen in €) 2026	Baten	Lasten	Saldo
Vrije tijdseconomie (subsidie Twente Marketing)	0	748.397	748.397
Gemeentelijke bijdrage	0	748.397	748.397

De subsidie is gebaseerd op besluitvorming in de vergadering van het algemeen bestuur van Regio Twente op 27 september 2017. Hierbij is besloten tot een subsidie van € 1,- per inwoner welke zal worden geïndexeerd met het toe te passen percentage prijscompensatie voor verbonden partijen, zoals afgegeven door de Twentse gemeenten. Door het jaarlijks toepassen van de indexatie met ingang van het begrotingsjaar 2023 zal de subsidie per inwoner naar verwachting jaarlijks stijgen. Met toepassing van de indexatie is de geraamde subsidie voor 2026 hoger dan in 2025.

3.3 Totaaloverzicht baten en lasten Recreatieschap Twente

Bedrijfsvoeringsorganisatie Recreatieschap Twente 2026	Baten	Lasten	Saldo
Recreatieve voorzieningen	1.383.723	4.966.836	3.583.112
Vrije tijdseconomie (subsidie Twente Marketing)	0	748.397	748.397
Mutaties reserves	0	-75.000	-75.000
Gemeentelijke bijdrage	1.383.723	5.640.232	4.256.509

3.4 Beleidsindicatoren BBV

Hieronder treft u een overzicht aan van de verplichte beleidsindicatoren.

Indicator			Score
Naam indicator	Jaar	Eenheid	
Formatie	2026	FTE per 1.000 inwoners	0,03
Bezetting	2025	FTE per 1.000 inwoners	0,03
Apparaatskosten	2026	Kosten per inwoner	€ 4,00
Externe inhuur	2026	Kosten als % van totale loonsom plus kosten inhuur externen	24,5%
Overhead	2026	% van totale lasten	17,8%

Tabel 2 Beleidsindicatoren

3.5 Overzicht van de kosten van overhead

Het is wettelijke voorgeschreven dat de overhead apart wordt gepresenteerd. Deze wordt inzichtelijk gemaakt door deze centraal te begroten op taakveld 0.4. Overhead bevat alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Wij onderscheiden in de overhead twee categorieën:

1. Generieke overhead. Dit is de indirecte overhead. Met andere woorden, alle kosten van de ondersteunende taken binnen de zogenaamde PIOFJACH-functies.
2. Specifieke overhead. Dit is de directe overhead. Met andere woorden, dit is de programmaoverhead en betreft alle kosten van leidinggevende en ondersteunende functies die binnen de programma's zijn georganiseerd.

Omschrijving (bedragen in €)	Baten	Lasten	Gem. bijdrage
Generieke overhead (PIOFJACH-overhead)	0	696.922	696.922
Specifieke overhead (Programma-overhead)	0	307.218	307.218
Totaal	0	1.004.140	1.004.140

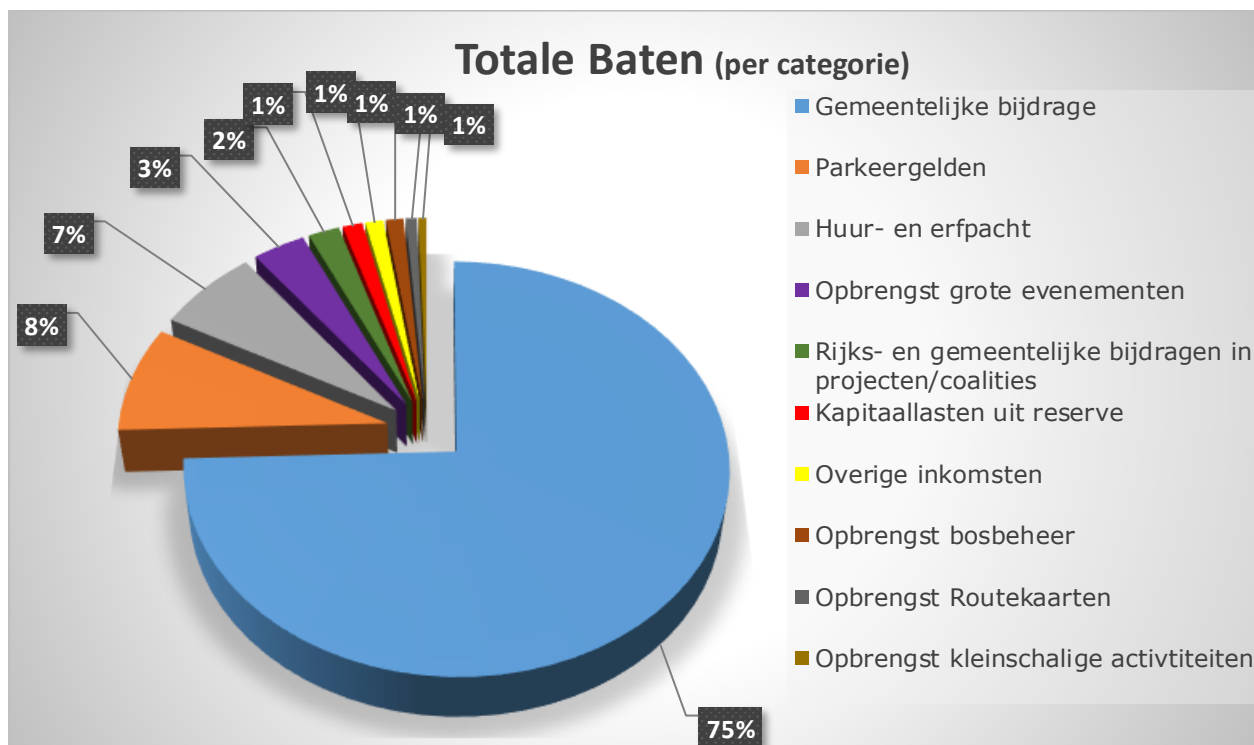
3.6 Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Onderstaand geven we inzicht in de algemene dekkingsmiddelen (gesaldeerd: lasten en baten).

Algemene dekkingsmiddelen (bedragen in €) 2026	Saldo
Gemeentelijke bijdrage	4.256.509
Treasury	-
Totaal	4.256.509

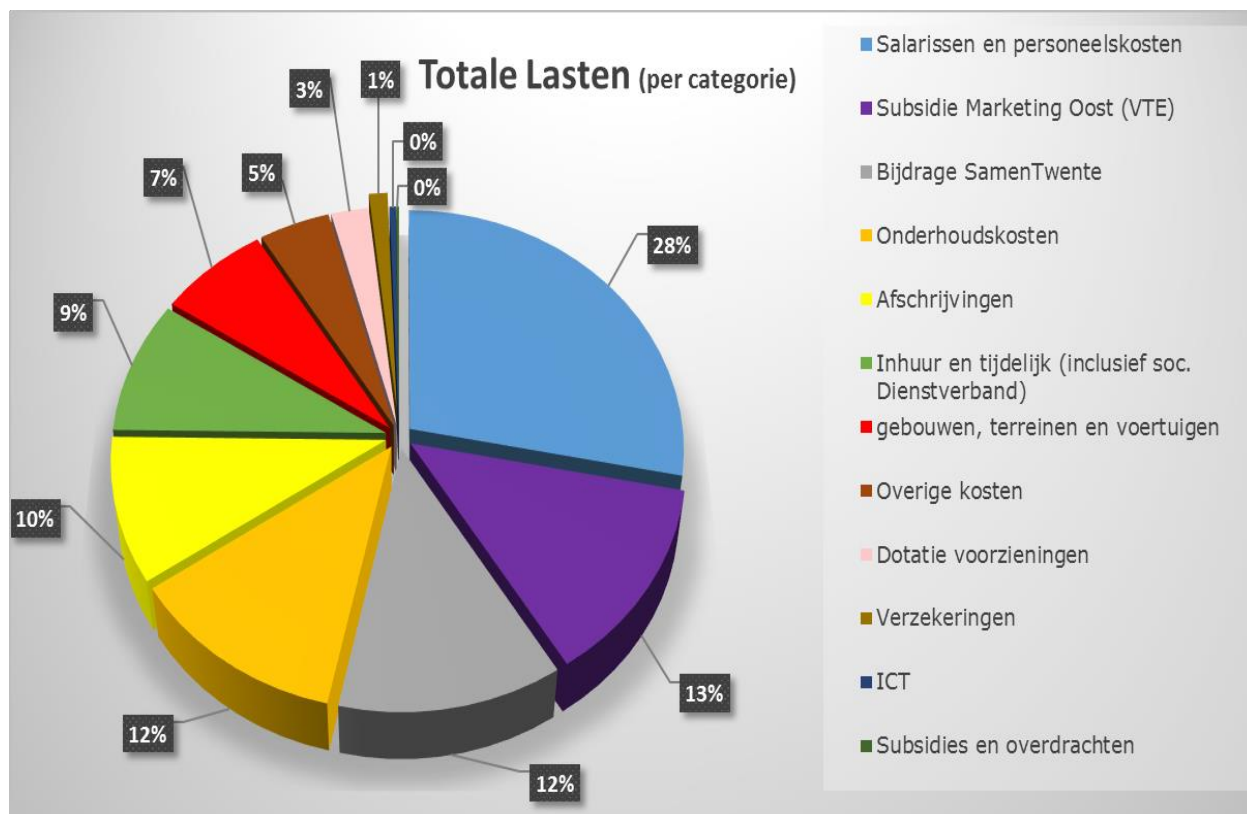
Tabel 3 Overzicht algemene dekkingsmiddelen

4. Specificatie baten en lasten

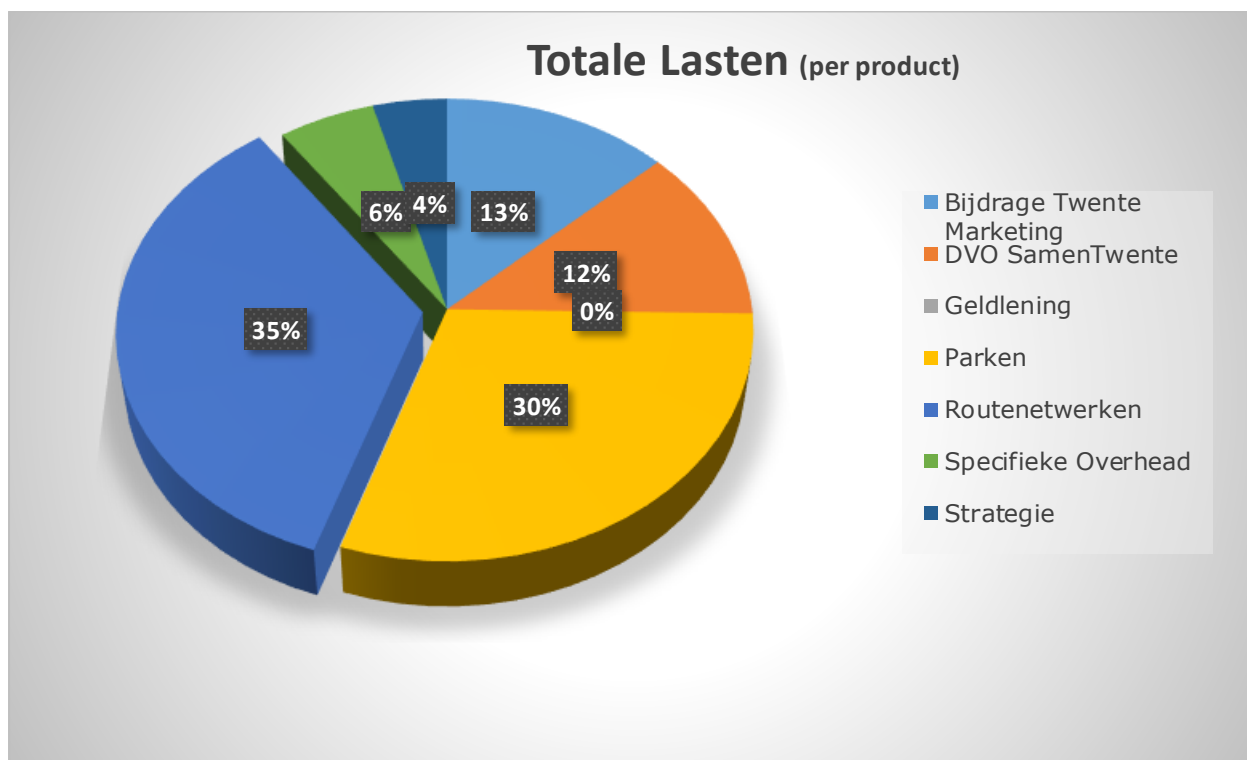
Figuur 1 Specificatie herkomst van de baten

Baten (waar komen de inkomsten vandaan)	Bedrag (in €)	%
Gemeentelijke bijdrage	4.256.509	74,5%
Parkeergelden	478.884	8,4%
Huur- en erfpacht	385.917	6,8%
Opbrengst grote evenementen	197.207	3,5%
Rijks- en gemeentelijke bijdragen in projecten/coalities	117.099	2,0%
Kapitaallasten uit reserve	75.000	1,3%
Overige inkomsten	67.055	1,2%
Opbrengst bosbeheer	66.136	1,2%
Opbrengst Routekaarten	41.635	0,7%
Opbrengst kleinschalige activiteiten	29.789	0,5%
Eindtotaal	5.715.232	100,0%

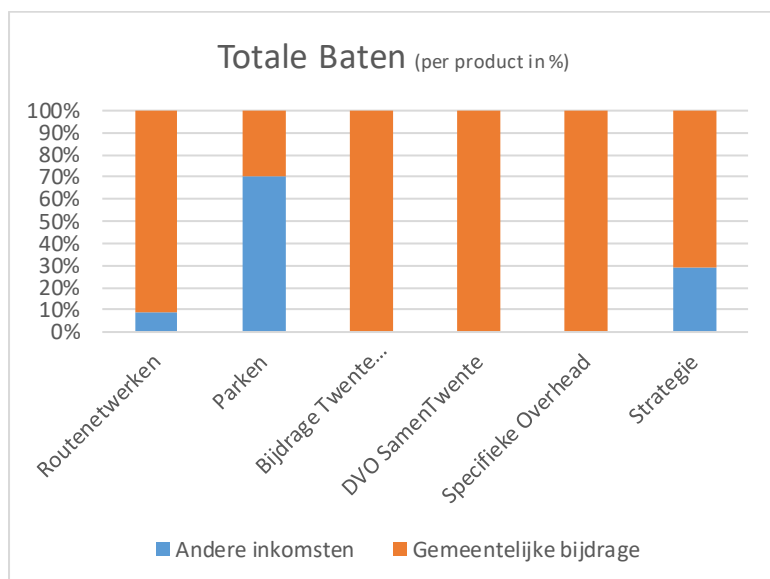
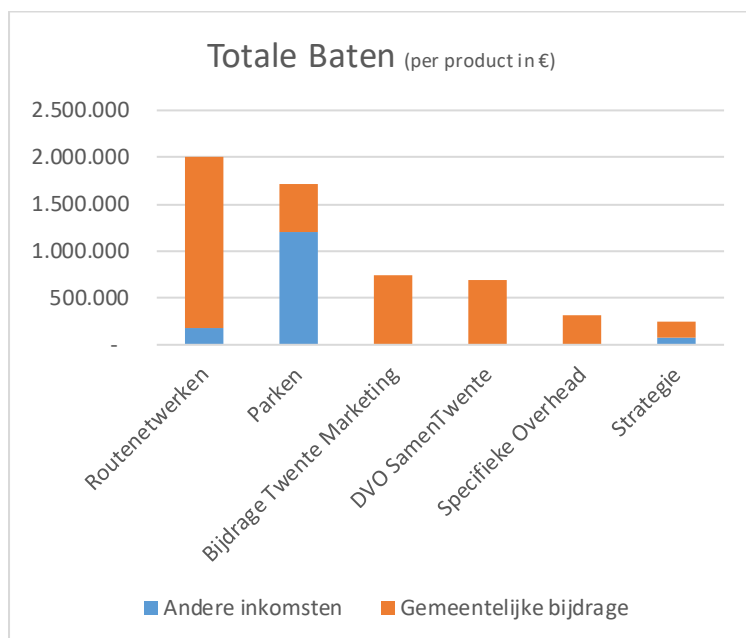

Figuur 2 Specificatie besteding lasten

Lasten (waar wordt er geld aan uitgegeven)	Bedrag (in €)	%
Salarissen en personeelskosten	1.606.311	28,1%
Subsidie Marketing Oost (VTE)	748.397	13,1%
Bijdrage SamenTwente	696.922	12,2%
Onderhoudskosten	691.817	12,1%
Afschrijvingen	554.815	9,7%
Inhuur en tijdelijk (inclusief soc. Dienstverband)	514.708	9,0%
Gebouwen, terreinen en voertuigen	401.966	7,0%
Overige kosten	259.838	4,5%
Dotatie voorzieningen	138.182	2,4%
Verzekeringen	68.185	1,2%
ICT	23.603	0,4%
Subsidies en overdrachten	10.490	0,2%
Eindtotaal	5.715.232	100,0%

Lasten (per product)	Bedrag (in €)	%
Routenetwerken	1.999.189	35,0%
Parken	1.708.531	29,9%
Bijdrage Twente Marketing	748.397	13,1%
DVO SamenTwente	696.922	12,2%
Specifieke Overhead	318.232	5,6%
Strategie	243.961	4,3%
Eindtotaal	5.715.232	100,0%

Baten per product	Andere inkomsten	Gemeentelijke bijdrage
Routenetwerken	177.990	1.821.198
Parken	1.205.733	502.799
Bijdrage Twente Marketing	-	748.397
DVO SamenTwente	-	696.922
Specifieke Overhead	-	307.218
Strategie	75.000	179.976
Totaal	1.458.723	4.256.509

5. Paragrafen

De programmabegroting bevat de volgende paragrafen:

1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
2. Onderhoud kapitaalgoederen
3. Bedrijfsvoering
4. Financiering
5. Openbaarheidsparagraaf

Het bestuur stelt voor het begrotingsjaar 2026 kaders vast om zijn controlerende kader stellende taak en het budgetrecht uit te kunnen voeren. Deze paragrafen vormen gezamenlijk dat instrument. Ze geven een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten van de begroting vanuit een bepaald perspectief. Het gaat hierbij om onderdelen die betrekking hebben op de beleidslijnen van beheersmatige aspecten. Deze aspecten kunnen grote financiële gevolgen hebben en daardoor de realisatie van de programma's beïnvloeden.

5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Kader risicomanagement

De wetgeving en het beleid van Recreatieschap Twente voor het weerstandsvermogen zijn vastgelegd in:

- Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV art. 9, 11 en 26);
- De [financiële verordening Recreatieschap Twente](#);
- De [“Nota van risicomanagement tot reserves en voorzieningen”](#).

Weerstandsvermogen

Berekening ratio weerstandsvermogen

Om het weerstandsvermogen te berekenen, dient de beschikbare weerstandscapaciteit afgezet te worden tegen de benodigde weerstandscapaciteit.

Beschikbare weerstandscapaciteit (A)

De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt afgerond € 0,21 mln. en bestaat uit de algemene reserve en bestemmingsreserves. Bij veel overheidsorganisaties is sprake van 'beklemde' bestemmingsreserves. Deze worden gecorrigeerd op de weerstandscapaciteit. Als 'beklemde' reserves niet als beschikbare weerstandscapaciteit worden gezien is dit van invloed op de weerstandsratio. Bij Recreatieschap Twente zijn enkele bestemmingsreserves als 'beklemd' geormerkt. Deze bestemmingsreserves worden niet meegenomen in de beschikbare

weerstandscapaciteit. Hieronder treft u overzicht van alle reserves en wordt inzichtelijk gemaakt welke reserves onderdeel vormen van de beschikbare weerstandscapaciteit.

Omschrijving	Saldo per 31-12-2024	Maakt onderdeel uit van weerstandscapaciteit
Algemene Reserve	122	Ja
Reserve Recreatieparken/ Fietspaden	84	Ja
Totaal Algemene Reserves	206	
Provinciale reserve recreatieve voorzieningen	544	Nee. Beklemd
Totaal reserves m.b.t. taakstelling	544	
RV Reserve Recr. parken/ Fietspaden (kl toilet RB)	9	Nee. Beklemd
RV Reserve Recr. parken/ Fietspaden (kl loods LV)	25	
Reserve werkplaats Hulsbeek	40	
Reserve beschoeiing Hulsbeek/Rutbeek	632	
Totaal reserves kapitaallasten	707	
Totaal reserves	1.457	

Tabel 4 Overzicht beschikbare weerstandscapaciteit

Samengevat komt het totaal aan beschikbare weerstandscapaciteit (niet zijnde beklemd) neer op:

Recreatieschap Twente (bedragen in €)	Weerstandscapaciteit
Egalisatiereserves (niet zijnde beklemd)	206.159
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	206.159

Benodigde weerstandscapaciteit (B)

De benodigde weerstandscapaciteit bedraagt afgerond in totaal € 206.000 en wordt bepaald door het inventariseren van risico's. Hieronder treft u een specificatie van de door Recreatieschap Twente geïnventariseerde risico's inclusief kans bepaling en financieel gevolg (impact). De kans impact analyse geldt conform de "Nota van risicomanagement tot reserves en voorzieningen" niet voor investeringen.

Nr.	Risico analyse RV	Kans	Impact	Risico waarde
	Dreiging			
	Personeel:			
1	-Het risico dat meer kosten worden gemaakt door inhuur van (gespecialiseerde) bedrijven i.p.v. vrijwilligers	Waarschijnlijk	€ 50.000 <> € 100.000	€ 52.500
2	-Inhuren medewerk(st)ers bij wegvallen/vertrek personeel (door krappe arbeidsmarkt)	Is wel eens voorgekomen	€ 25.000 <> € 50.000	€ -
3	-Inhuren medewerk(st)ers bij tijdelijke arbeidsongeschiktheid (ziekte/ongeval)	Is wel eens voorgekomen	€ 25.000 <> € 50.000	€ -
	Tegenvallende inkomsten:			52.500
4	-Het risico op verminderde inkomsten door derving erfpacht- exploitatierechten (huren)	Zeër onwaarschijnlijk	€ 25.000 <> € 50.000	€ -
5	-Het risico op verminderde inkomsten uit evenementen	Is wel eens voorgekomen	€ 50.000 <> € 100.000	€ 37.500
6	-Het risico op verminderde inkomsten uit parkeergelden agv weer	Onwaarschijnlijk	€ 25.000 <> € 50.000	€ -
7	-Het risico op verminderde inkomsten uit parkeergelden waterziektes	Waarschijnlijk	€ 25.000 <> € 50.000	€ 26.250
	Calamiteiten onvoorziene omstandigheden:			63.750
8	-Het risico op stormschade/brand houtopstand recreatieparken	Is wel eens voorgekomen	€ 25.000 <> € 50.000	€ -
9	-Het risico op hogere verzekeringspremies (door schades)	Zeër waarschijnlijk	€ 25.000 <> € 50.000	€ 33.750
10	-Het risico op vandalisme	Waarschijnlijk	€ 25.000 <> € 50.000	€ 26.250
11	-Kosten i.v.m. schadebetalingen	Waarschijnlijk	€ 25.000 <> € 50.000	€ 26.250
				86.250
			Totaal omvang risico's	202.500

Tabel 5 Samenvattend overzicht geïnventariseerde risico's.

Samenvattend overzicht beschikbare weerstandscapaciteit en benodigde weerstandscapaciteit:

	Risicowaarde (Kans X Impact)	Verwacht saldo per begin 2026	Ratio
Recreatieschap Twente	206.250	202.500	1,0
Totaal	206.250	202.500	1,0

Tabel 6 Ratio weerstandsvermogen

De ratio bevindt zich hiermee op de door het bestuur vastgestelde gewenste norm van 1,0

Financiële Kengetallen

Het BBV schrijft voor dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing ook een set aan verplichte financiële kengetallen wordt opgenomen.

Solvabiliteit

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin Recreatieschap Twente in staat is aan de financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Onder het eigen vermogen verstaan we de algemene reserve en de overige bestemmingsreserves en het resultaat uit het overzicht baten en lasten. Met het kengetal solvabiliteit wordt beoordeeld in hoeverre het bezit op de linkerzijde van de balans schuldenvrij is.

Financiële kengetallen	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Solvabiliteitsratio	33%	31%	33%	33%

Een veilige marge van de solvabiliteit is volgens de signaleringswaarden een percentage tussen 20% - 50%. Recreatieschap Twente kent derhalve dan ook een marge welke binnen de signaleringswaarden valt.

Netto schuldquote

Dit ratio weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van Recreatieschap Twente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Een laag percentage is veelal gunstig. Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald wordt dit kengetal zowel berekend inclusief (gecorrigeerd) als exclusief de doorgeleende gelden. Samen met de solvabiliteitsratio is de netto schuldquote het meest bepalend voor de financiële gezondheid.

Financiële kengetallen	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Netto schuldquote	56%	52%	44%	41%

De netto schuldquote van Recreatieschap Twente laat zien dat de druk van rentelasten en de aflossingen op de exploitatie laag is. Volgens de signaleringswaarden zit dit percentage in de minst risicovolle klasse (<90%).

Netto schuldquote gecorrigeerd voor uitgeleend geld

De netto schuldquote gecorrigeerd voor uitgeleend geld blijft gelijk aan de ongecorrigeerde. Dit omdat bij het Recreatieschap geen sprake is van uitgeleend geld.

Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte Recreatieschap Twente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten en structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.

Financiële kengetallen	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%	0%

Bovenstaand figuur laat zien dat de structurele exploitatieruimte nihil is. Hieruit blijkt dat meerjarig de structurele lasten gedekt worden door de structurele baten, of door onttrekkingen uit reserves.

Beoordeling onderlinge verhouding kengetallen

Een afzonderlijk kengetal zegt weinig over hoe de financiële positie moet worden beoordeeld. De kengetallen zullen daarom altijd in samenhang moeten worden gezien. Daarnaast zegt een momentopname van een kengetal ook nog niet zo heel veel maar voor de beoordeling is het vooral van belang om de trendmatige ontwikkeling te volgen. De solvabiliteit zit binnen de veilige marges. Dit betekent dat de weerbaarheid van de organisatie om eigenhandig negatieve ontwikkelingen op te pakken afdoende is. De netto schuldquote zit in de minst

risicovolle categorie en geeft aan dat de organisatie in staat zou moeten zijn om de schulden te kunnen betalen. De structurele exploitatieruimte laat zien dat de baten en lasten structureel in evenwicht zijn. Maar mocht dit evenwicht (tijdelijk) verstoord raken dan blijkt uit de weerstandratio dat de organisatie dit zelf kan opvangen.

5.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Recreatieschap Twente exploiteert de recreatieparken Het Hulsbeek, Het Rutbeek en Het Lageveld. Daarnaast onderhoudt het recreatieschap de recreatieve Twentse fietspaden en de diverse routenetwerken voor fietsen, wandelen, mountainbiken, paardrijden en auto's. Deze voorzieningen zijn gericht op zowel de inwoner van Twente als op de toerist. Met name het netwerk van de fietspaden en de kwalitatief hoog aangeschreven routesystemen in Twente vormen voor de toerist een belangrijk criterium om Twente te kiezen voor een (korte) vakantiebestemming.

Als eigenaar en beheerder van de recreatieparken, de fietspaden en de Routenetwerken, heeft Recreatieschap Twente een algemene zorgplicht om haar kapitaalgoederen adequaat te beheren en te onderhouden. In dit beheerplan wordt invulling gegeven aan de wijze van beheer en onderhoud van alle kapitaalgoederen van de recreatieparken, de fietspaden en de Routenetwerken. Daarmee sluit Recreatieschap Twente aan bij de richtlijnen van het Besluit Begroting en Verantwoording (hierna: BBV). Op basis van de huidige financiële situatie en de daarbij behorende beheerstrategieën c.q. kwaliteitsniveaus is een richtlijn voor de jaren 2023-2027 bepaald. Het BBV schrijft een beheertermijn voor van maximaal vijf jaar.

Recreatieparken

Recreatieschap Twente beheert de recreatieparken Het Hulsbeek (Oldenzaal), Het Rutbeek (Enschede) en Het Lageveld (Wierden) en bezit een aantal bijbehorende bedrijfsgebouwen. Het gaat hierbij om beheercentra met bijbehorende schuren en loodsen. Tevens bezitten de parken allemaal meerdere toiletgebouwen. Daarnaast zijn op de parken nog een aantal panden in eigendom. Deze panden zijn veelal verhuurd. Tevens heeft het recreatieschap een aantal dienstwoningen in eigendom, die worden verhuurd aan de beheerders van de parken. De boekwaarde van het in deze kapitaalgoederen geïnvesteerd vermogen staat aangegeven en gespecificeerd op de balans. Eventuele verschillen in de boekwaarde en de waarde in het economisch verkeer (zo die al bekend is) worden aangemerkt als stille reserve.

Beheerplan voor groot onderhoud

Groot en klein onderhoud houdt het object in goede, oorspronkelijke staat en is dus niet van invloed op de vooraf bepaalde gebruiksduur (afschrijvingstermijn) van het object. Volgens het BBV mogen kosten van onderhoud daarom niet worden geactiveerd; lasten van klein onderhoud dienen in het jaar van uitvoering in de exploitatie te worden opgenomen en lasten van groot onderhoud worden in een voorziening gebracht. Indien een kapitaalgoed is afgeschreven, is er geen sprake van groot onderhoud maar van vervangingsinvestering (Commissie BBV, 2019). In dit beheerplan wordt daarom alleen het groot onderhoud van kapitaalgoederen beschreven.

Het nieuwe beheerplan treedt in werking vanaf het begrotingsjaar 2023 voor de duur van vijf jaar. In aansluiting op de bepalingen zoals genoemd in het BBV art. 12 lid 1, worden de kapitaalgoederen in navolgende categorieën uiteengezet in separate beheerplannen:

1. Groot onderhoud Groen;
2. Groot onderhoud Verhardingen;
3. Groot onderhoud Water;
4. Groot onderhoud Terreinvoorzieningen;
5. Groot onderhoud Gebouwen;
6. Groot onderhoud Rioleringen;
7. Groot onderhoud Werktuigen en wettelijke maatregelen.

Het onderhoud van kapitaalgoederen van de recreatieparken, de fietspaden en de Routenetwerken, worden vanuit bovengenoemde categorieën in zeven voorzieningen ondergebracht. Vanwege het kleinschalige karakter van de kapitaalgoederen, worden deze zeven categorieën in separate paragrafen specifiek belicht. In onderstaande figuur wordt de relatie (symbolisch) tussen de recreatieparken en de Routenetwerken en de verschillende voorzieningen weergegeven, waarin te zien is dat de voorzieningen onlosmakelijk met de recreatieparken en de Routenetwerken verbonden zijn.

Voorziening	Het Hulsbeek	Het Rutbeek	Het Lageveld	Routenetwerken
GO Groen				
GO Verhardingen				
GO Water				
GO Terreinvorzieningen				
GO Gebouwen				
GO Rioleringen				
GO Werktuigen en wettelijke maatregelen				

Uit het beheerplan voortvloeiende financiële consequenties

Voorziening Groot Onderhoud (VGO)	Groen	Verharding	Water	Terr. Voorz.	Gebouwen	Rioleringen	Werkt. En Wett. Maatreg.	Uitg. per jaar
2023	-15.944	24.154	22.306	8.840	12.071	7.988	33.490	92.905
2024	9.300	15.385	9.193	3.133	1.022	0	35.880	73.913
2025	11.815	36.232	26.109	24.543	14.486	0	34.698	147.883
2026	0	7.150	0	21.467	23.472	0	30.085	82.174
2027	3.726	16.956	21.395	19.395	18.400	9.742	50.910	140.524
Totaal	8.897	99.877	79.003	77.378	69.451	17.730	185.063	537.399
Jaarlijkse dotatie VGO	1.779	19.975	15.801	15.476	13.890	3.546	37.013	107.480

Om het groot onderhoud voor een periode van 5 jaren te bekostigen wordt jaarlijks een gelijkblijvend bedrag gestort in de hiervoor bestemde voorzieningen, de kosten worden hier rechtstreeks op in mindering gebracht. Ook in de begroting 2026 worden de gelijkblijvende bedragen toegevoegd aan de voorzieningen voor de bekostiging van het groot onderhoud.

5.3 Bedrijfsvoering

Dienstverlening via SamenTwente

De werkzaamheden op het gebied van bedrijfsvoering (PIOFJACH) worden conform de bestuurlijke afspraken middels een dienstverleningsovereenkomst uitgevoerd door Samen Twente. Waarbij het uitgangspunt is dat de huidige dienstverlening minimaal in stand blijft.

Beleidsnotities

Recreatieschap Twente kent een aantal eigen beleidsnota's, daar waar nog nodig zijn de reeds vastgestelde nota's van voormalig Regio Twente van toepassing;

Beleidsnota	Vastgesteld door	Datum vaststelling
Controleverordening Recreatieschap Twente	Bestuur	4-apr-24
Financiële verordening Recreatieschap Twente	Bestuur	24-okt-24
Risicomanagement en weerstandsvermogen	Algemeen bestuur	7-mrt-18
Fraude beheerssystematiek en –analyse	Algemeen bestuur	7-mrt-18
Nota afschrijving en rente	Bestuur	24-okt-24
Treasurystatuut	Bestuur	24-okt-24
Interne controleplan	Algemeen Bestuur	14-dec-22
Gemeenschappelijke regeling	Raden, colleges van B&W en Bestuur	1 januari 2022 (datum van intreding)
Programmabegroting	Bestuur	Jaarlijks voor 15 april

Formatie

Formatie	Fte 2023	Fte 2024	Fte 2025	Fte 2026	Fte 2027	Fte 2028	Fte 2029
Recreatieschap Twente	17,0	16,6	16,9	17,9	17,9	17,9	17,9
Totaal	17,0	16,6	16,9	17,9	17,9	17,9	17,9

5.4 Financiering**Beleid**

De uitvoering van programma's wordt mede ondersteund door de financieringsfunctie. Deze functie voorziet in de financieringsbehoefte bij de uitvoering van beleidstaken, door het zo nodig aantrekken van externe financieringsmiddelen, dan wel het beheren en uitzetten van gelden die daarvoor niet direct nodig zijn. Het beleid omtrent de treasury functie wat voor het Recreatieschap gehanteerd wordt is vastgelegd in het door het algemeen bestuur van voormalig Regio Twente vastgestelde treasury statuut. Gaandeweg zal voor het Recreatieschap een eigen treasury statuut opgesteld worden, maar tot die tijd worden de kaders op dit vlak gehanteerd zoals deze onder de voormalige Regio Twente golden en nu nog steeds gelden.

Uitgangspunten en ontwikkelingen

Het Recreatieschap heeft geen overtollige liquide middelen, totaalfinanciering is niet meer van toepassing. De organisatie zal voor investeringen dus zelf voortaan eventueel leningen moeten aantrekken. Het uitgangspunt hierbij is dat in principe de reguliere exploitatie uitgaven gedekt horen te worden uit de lopende banksaldi. Voor lopende terugkerende uitgaven zoals lonen en onderhoudskosten wordt dus niet geleend. Leningen zullen aangetrokken worden voor de financiering van de investeringen (die geactiveerd worden). Hieruit vloeit dan ook voort dat de omvang van de leningenportefeuille in basis niet groter zal zijn dan de totale omvang van de materiele vaste activa op balans (de gouden regel).

Treasury bij het Recreatieschap

Uit de bovenstaande toelichting kan afgeleid worden dat het onderdeel treasury belangrijk is voor het Recreatieschap, belangrijker dan het hiervoor was onder de vlag van Regio Twente. Dit komt omdat het Recreatieschap een kapitaalintensieve uitvoeringsorganisatie is gefocust op 1 taak, Twentse Recreatieve Voorzieningen en toeristische promotie. Er zijn dus geen tijdelijk overtollige middelen vanuit andere taken waardoor er voor de benodigde investeringen goed gekeken zal moeten worden naar de verwachte financieringsbehoefte. Dit zou moeten blijken uit de nog op te stellen liquiditeitsplanning van de investeringen. Er zal bij het aantrekken van langlopende leningen gezorgd moeten worden voor een spreiding van het renterisico en de leningenportefeuille zou een evenwichtig aflossingspatroon moeten kennen. Als

overheidsinstelling heeft het Recreatieschap een goede toegang tot de kapitaalmarkt. We zullen aansluiting zoeken bij de sectorbanken BNG en NWB.

Omslagrente

In deze begroting is rekening gehouden met rentelasten van de aangetrokken langlopende lening.

Wettelijk kader

De uitvoering van het financieringsbeleid vindt plaats binnen de kaders zoals gesteld in de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO). Om vooral de financieringsrisico's te beperken is in de Wet FIDO een tweetal instrumenten opgenomen, te weten de **rente risiconorm** en de **kasgeldlimiet**. Door de bepalingen van de Wet FIDO worden gemeenschappelijke regelingen verplicht alle geldelijke overschotten bij het Ministerie van Financiën te beleggen; **schatkistbankieren**.

Renterisiconorm

De rente risiconorm bepaalt dat jaarlijks maximaal 20% van het begrotingstotaal onderhevig mag zijn aan renteherziening en herfinanciering. Hiermee is een maximumgrens gesteld aan het renterisico op de langlopende lening portefeuille. Van renteherziening is sprake als in de leningsovereenkomst is bepaald dat de rente gedurende de looptijd in een bepaald jaar zal worden aangepast. Herfinanciering is het aangaan van een nieuwe lening om de oude af te lossen. De rente risiconorm beperkt dus de aflossingen op de bestaande leningenportefeuille. In onderstaand tabel is de renterisiconorm uiteengezet. Het Recreatieschap heeft een langlopende lening aangetrokken waarop ieder jaar afgelost wordt. Onderstaande renterisiconorm geeft aan dat per 1/1 van ieder jaar de organisatie maximaal € 953.000 mag oversluiten.

Nr	Omschrijving <i>x € 1.000</i>	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
1	Begrotingstotaal (excl. mutaties reserves)	5.640	5.881	6.039	6.128
2	Renterisiconorm (20% van 1)	1.128	1.176	1.208	1.226
3	Renteherziening	0	0	0	0
4	Aflossing	175	175	175	175
5	Renterisico (3+4)	175	175	175	175
	Ruimte onder renterisiconorm (2-5)	953	1.001	1.033	1.051

Tabel 7 Renterisiconorm

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is in de wet FIDO opgenomen om de directe gevolgen van een snelle rentestijging te beperken. De kasgeldlimiet bepaalt dat gemeenschappelijke regelingen hun financieringsbehoefte voor slechts een beperkt bedrag met kortlopend vreemd vermogen mogen financieren. De norm is in de wet gesteld op 8,2% van het begrotingstotaal aan lasten (excl. de stortingen in de reserves). Het percentage wordt berekend als een kwartaalgemiddelde. De organisatie mag dus niet onbeperkt haar kortlopende schulden aanhouden maar wordt gedwongen een goede verdeling te maken tussen korte en lange schulden. Hiermee worden de nadelige effecten die ontstaan als de variabele rente snel stijgt, voorkomen. Dit is een kenmerkend risico van de geldmarkt.

Nr	Omschrijving <i>x € 1.000</i>	Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
1	Begrotingstotaal (excl. mutaties reserves)	5.640	5.881	6.039	6.128
2	Vastgesteld percentage	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%
	Kasgeldlimiet (1x2)	462	482	495	502

Schatkistbankieren

Uit oogpunt van doelmatigheid is in de Wet FIDO een drempelbedrag opgenomen. Hiermee kan een bepaald bedrag buiten de schatkist worden gehouden. Vanaf 1 juli 2021 is het drempelbedrag gelijk aan 2,0% van het begrotingstotaal indien het totaal lager is dan € 500 miljoen met een minimale drempel van € 1 miljoen. Voor het Recreatieschap komt 2% van de begroting uit op een drempelbedrag van € 112.805 en daarmee ruim lager dan de minimale drempel van € 1 miljoen die dus gehanteerd wordt. Maar omdat er sprake is van rente over positieve banksaldi is het aan te bevelen om überhaupt de middelen aan te houden in de schatkist aangezien daar een positieve rente geldt.

5.5 Openbaarheidsparagraaf

De openbaarheidsparagraaf is een verplichte paragraaf die voortkomt uit artikel 3.5 van de Wet open overheid (Woo). De wet is bedoeld om bestuursorganen transparanter te maken en zo het belang van openbaarheid van publieke informatie beter te dienen. Om tot deze transparantie te komen dient informatie beter vindbaar en uitwisselbaar te worden.

In onderstaande paragrafen wordt op drie thema's (actieve openbaarmaking, passieve openbaarmaking en de verbetering van de informatiehuishouding) toegelicht welke beleidsvoornemens er zijn voor 2026 om de transparantie te bevorderen.

Actieve openbaarmaking

Recreatieschap Twente maakt via een overeenkomst gebruik van de diensten van SamenTwente. Wij verwijzen u naar de begroting van SamenTwente voor nadere informatie.

Passieve openbaarmaking

Recreatieschap Twente maakt via een overeenkomst gebruik van de diensten van SamenTwente. Wij verwijzen u naar de begroting van SamenTwente voor nadere informatie.

Herinrichting digitale informatiehuishouding (duurzaam toegankelijk)

Recreatieschap Twente maakt via een overeenkomst gebruik van de diensten van SamenTwente. Wij verwijzen u naar de begroting van SamenTwente voor nadere informatie.

6. Financiële begroting

6.1 Overzicht van baten en lasten

Overzicht van baten en lasten									
Bedragen X € 1.000	Jaarrekening 2024			Begroting na wijziging 2025			Begroting 2026		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma's									
Recreatieve voorzieningen (taakveld 5.7)	2.180	3.783	-1.604	2.848	3.760	-912	1.384	3.963	-2.579
Subsidiering Marketing Oost (taakveld 3.1)	0	738	-738	0	748	-748	0	748	-748
Subtotaal programma's	2.180	4.522	-2.342	2.848	4.509	-1.661	1.384	4.711	-3.327
Overhead (taakveld 0.4)	1	851	-851	0	966	-966	0	1.004	-1.004
Totaal programma's incl. overhead	2.180	5.373	-3.193	2.848	5.474	-2.626	1.384	5.715	-4.332
Treasury (taakveld 0.5)	26	-1	27	0	0	0	0	0	0
Gemeentelijke bijdrage	3.935	0	3.935	4.126	0	4.126	4.257	0	4.257
Totaal algemene dekkingsmiddelen	3.961	-1	3.961	4.126	0	4.126	4.257	0	4.257
Begroot totaal saldo van baten en lasten	6.141	5.372	769	6.974	5.474	1.500	5.640	5.715	-75
Toevoeging/onttrekking aan reserves									
Recreatieve voorzieningen	15	632	-617	0	1.500	-1.500	0	-75	75
Totaal toevoegingen/onttrekkingen aan reserves	15	632	-617	0	1.500	-1.500	0	-75	75
Gerealiseerd/Begroot resultaat	6.156	6.005	152	6.974	6.974	0	5.640	5.640	0

Tabel 8 Overzicht van baten en lasten

Meerjarenbegroting (2024-2027)

			Begroting 2026			Raming 2027			Raming 2028			Raming 2029		
Programma (bedragen in €1.000)		Taakveld	Baten	Lasten	Gem. bijdrage	Baten	Lasten	Gem. bijdrage	Baten	Lasten	Gem. bijdrage	Baten	Lasten	Gem. bijdrage
Recreatieschap Twente	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.384	3.963	2.579	1.411	4.093	2.683	1.437	4.211	2.774	1.464	4.331	2.868
	3.1	Economische ontwikkeling	-	748	748	-	748	748	-	748	748	-	748	748
	0.5	Treasury	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	0.4	Overhead	-	1.004	1.004	-	1.039	1.039	-	1.080	1.080	-	1.123	1.123
Totaal			1.384	5.715	4.332	1.411	5.881	4.470	1.437	6.039	4.602	1.464	6.203	4.739
Totaal saldo van baten en lasten			1.384	5.715	4.332	1.411	5.881	4.470	1.437	6.039	4.602	1.464	6.203	4.739
			-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen (gemeentelijke bijdrage)			4.257	-	4.257	4.395	-	4.395	4.527	-	4.527	4.664	-	4.664
Totaal saldo van baten en lasten			5.640	5.715	75	5.806	5.881	75	5.964	6.039	75	6.128	6.203	75
Mutaties Reserves														
	0.10	Mutaties reserves	-	75-	75-	-	75-	75-	-	75-	75-	-	75-	75-
Totaal Mutaties reserves			-	75-	75-	-	75-	75-	-	75-	75-	-	75-	75-
Resultaat			5.640	5.640	-	5.806	5.806	-	5.964	5.964	-	6.128	6.128	-

Tabel 9 Meerjarenbegroting

6.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Loon- en prijsontwikkeling

De loon- en prijstendensen blijven uiteindelijk veruit de belangrijkste factor van de ontwikkeling van onze begroting en van de gemeentelijke bijdrage. Het onderdeel prijscomponent werkt bovendien het zwaarst door, ca. 71% van onze kosten bestaat namelijk uit materiële lasten. Jaarlijks doen de gemeenten ons als verbonden partij de uitwerking voor de mee te nemen loon- en prijsontwikkelingen als uitgangspunt voor de begroting. Deze uitgangspunten nemen wij over.

Loonontwikkeling

De cao 2024-2025 (15 maanden, t/m maart 2025) is verwerkt in de loonindex voor de begroting 2025. Er is nog geen principeakkoord voor de rest van 2025 en 2026. Volgens de uitgangspunten van de Twentse gemeenten wordt de actuele salarisstaat inclusief sociale lasten per 31-12-2024 als uitgangspunten gehanteerd. Deze salarisstaat wordt verhoogd met 4,7% voor 2025 (gebaseerd op de concept Macro Economische Verkenning van 2025). Voor het jaar 2026 gaan we uit van een verdere stijging van 2,1% (ook op basis van de Macro Economische Verkenning 2025). Dit leidt tot een totale stijging van 6,8% maar omdat we in de begroting van 2024 hebben gerekend met een stijging van 5,3%, is per saldo de ontwikkeling van de gemeentelijke bijdrage voor de loonkosten 1,5%. In overeenstemming met afspraken met het algemeen bestuur wordt een verschil op de loonsom (overschot of tekort), voor zover het CAO-ontwikkelingen of mutaties in de werkgeverslasten betreft, indien nodig separaat met de gemeenten verrekend via een tussentijdse rapportage of via de jaarstukken.

Prijsontwikkeling

Voor de prijsontwikkeling nemen we de prijsontwikkeling zoals het CPB deze per september 2024 bij de Macro-Economische Verkenning (MEV) publiceert als uitgangspunt. Het CBS stelt deze werkelijke inflatoire effecten achteraf nog bij. Deze bijstelling hebben we nog niet in onze prijsontwikkeling verwerkt als we uitgaan van het prijspeil van de vorige begroting. Daarom worden de correcties over deze 3 jaren alsnog meegenomen voor de bepaling van de totale prijsontwikkeling voor het begrotingsjaar 2026. Dit leidt tot een inflatiecorrectie ten opzichte van de begroting 2025 van 4,9%.

Jaar	% al verwerkt	% MEV-2025	2026 wordt
2023	4,80%	5,80%	1,00%
2024	3,50%	4,50%	1,00%
2025	2,00%	2,70%	0,70%
2026	-	2,20%	2,20%
Inflatiecorrectie 2026			4,90%

Uitgangspunten meerjarenraming 2027-2029

Bij de opstelling van de meerjarenraming gaan we uit van de loon- en prijsontwikkeling meerjarig geraamd door het CPB in de verzamelde bijlagen van de concept Macro Economische Verkenning. Voor de meerjarenraming 2027-2029 wordt het aantal inwoners gefixeerd op het aantal zoals gehanteerd in de begroting 2026, peildatum 1 januari 2025.

Jaar	Looncompensatie	Prijscompensatie	Aantal inwoners
2027	4,90%	2,20%	643.682
2028	4,30%	2,20%	643.682
2029	4,30%	2,20%	643.682

Vervangingsinvesteringen

De investeringsruimte blijft op peil door de kapitaaluitgaven die in de begroting zijn afgeschreven, op te voeren als vervangingsinvesteringen.

Weerstandsvermogen/reserves en voorzieningen

Er wordt weerstandsvermogen aangehouden zodat de organisatie zelf in staat is om risico's op te vangen. Een kwalitatieve risicoanalyse is de basis voor deze buffers. Onze gemeenschappelijke regeling beschikt over een nota reserves en voorzieningen zoals eerder vastgesteld door het algemeen bestuur van voormalig Regio Twente welke de basis vormt voor ons weerstandsvermogen maar ook regels bevat hoe wij omgaan met reserveringen en voorzieningen.

Onvoorziene uitgaven

Voor onvoorziene uitgaven wordt een bedrag van € 0 gehanteerd.

Bijdrage per gemeente

De gemeentelijke bijdrage 2026 wordt verdeeld over de gemeenten op basis van de inwoneraantallen (in % van totaal) per 1 januari 2025 (eigen opgave gemeenten).

6.2.1 Overzicht van baten en lasten per taakveld

Code	Taakveld	Totaal Baten	Totaal Lasten	Gem. Bijdrage
0.1	Mutaties reserves	0	-75.000	-75.000
0.4	Overhead	0	994.650	994.650
0.5	Treasury	0	0	0
3.1	Economische ontwikkeling	0	748.397	748.397
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.383.723	3.972.186	2.588.462
Eindtotaal		1.383.723	5.640.232	4.256.509

6.2.2 Overzicht van geraamde incidentele baten en lasten

Voor de periode 2026 tot en met 2029 worden geen incidentele baten en lasten verwacht.

6.3 Uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting

Deze paragraaf bevat een prognose van de balans en het EMU-saldo. Daarnaast zal aandacht besteed worden aan de jaarlijkse terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, de investeringen en het verloop van de reserves.

6.3.1 Geprognosticeerde balans

De prognose van de balans bevat tenminste het begrotingsjaar, het voorliggende jaar en de 3 jaren volgend op het begrotingsjaar:

Bedragen (x € 1.000)	Eind 2025	Eind 2026	Eind 2027	Eind 2028	Eind 2029
Materiele vaste activa	5.410	5.785	5.487	5.021	4.800
Financiële vaste activa	0	0	0	0	0
Vlottende activa	1.322	1.099	1.549	1.318	1.325
Totaal activa	6.732	6.884	7.036	6.339	6.125
Eigen vermogen	2.361	2.286	2.211	2.136	2.061
Voorzieningen	331	357	324	324	324
Vaste schulden	2.975	2.800	2.625	2.450	2.275
Vlottende passiva	1.064	1.441	1.876	1.429	1.465
Totaal passiva	6.732	6.884	7.036	6.339	6.125

Toelichting

Materiele vaste activa

Deze balanspost is geprognosticeerd door de jaarrekening 2024 als uitgangspunt te nemen. Hier zijn de toekomstige vervangingsinvesteringen aan toegevoegd. En de begrote afschrijvingen vanuit de activa administratie zijn hierop in mindering gebracht.

Vlottende activa

Deze balanspost is geprognosticeerd door voor het jaar 2024 de vlottende activa op basis van de jaarrekening 2024 uit te gaan. Onder de vlottende activa hoort ook de post liquide middelen. Deze bevat het positieve effect van alle overige activa en passiva posten.

Eigen vermogen

De balanspost reserves is op basis van de omvang van de reserves per 2024.

Voorzieningen

Deze post is begroot op basis van de begrote dotaties en verwachte bestedingen conform het grootonderhoudsplan. De effecten van het onderhoudsplan zijn hierin meegenomen.

Vaste schulden

De prognose voor de vaste schulden is gebaseerd op de afloop van de geldlening uit de leningenadministratie.

Vlottende schulden

De vlottende schulden zijn gebaseerd op de schulden jaarrekening 2024.

6.3.2 Berekening EMU-saldo

In het Verdrag van Maastricht is afgesproken dat het EMU-tekort van een bij de euro aangesloten land maximaal 3% van het Bruto Binnenlands Product (BBP) mag bedragen. Het EMU-tekort wordt bepaald door een gezamenlijk tekort van het Rijk, lokale overheden en sociale fondsen. Vanuit het BBV is het verplicht om in de begroting een raming van het eigen EMU-saldo op te nemen. De begroting van het Recreatieschap is opgesteld conform een stel van baten en lasten. Het EMU-saldo gaat niet uit van baten en lasten maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven, berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het EU-systeem van nationale en regionale rekeningen in de EU.

Omschrijving (x € 1.000)		Raming 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	0	75	75	75
2	Mutatie (im)materiële vaste activa	375	-298	-466	-221
3	Mutatie voorzieningen	25	-33	0	0
4	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	0	0	0	0
5	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo (1-2+3-4-5)		-349	340	541	296

Investerings tellen bijvoorbeeld niet mee in het stelsel van baten en lasten, daarbij wordt uitgegaan van de jaarlijkse kapitaallasten van de investeringen. Investerings in een bepaald jaar tellen echter wel volledig mee in het EMU-saldo. Bij een sluitende begroting zou het daardoor dus toch kunnen dat er een negatief saldo is. In het jaar 2026 is het EMU-saldo negatief door het hoge investeringsniveau (parkeersystemen) in dat jaar.

6.3.2 Verloopoverzicht voorzieningen

Verloopoverzicht voorzieningen	Eindstand 2025	Toevoeging 2026	Onttrekking 2026	Eindstand 2026	Toevoeging 2027	Onttrekking 2027	Eindstand 2027	Toevoeging 2028	Onttrekking 2028	Eindstand 2028	Toevoeging 2029	Onttrekking 2029	Eindstand 2029
Grootonderhoud Recreatieve Voorziening	331	107	82	357	107	141	324	0	0	324	0	0	324
Voorziening RVU	15	0	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Voorziening Verlofsparen	75	10	0	85	10	0	95	10	0	105	10	0	115
Totaal	331	107	82	357	107	141	324	0	0	324	0	0	324

Tabel 10 Verloopoverzicht voorzieningen

6.3.4 Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

In onderstaand overzicht zijn de arbeidskosten gerelateerde verplichtingen opgenomen, die jaarlijks een vergelijkbaar volume hebben. De dekking van deze verplichtingen is in de meerjarenraming voorzien.

Bedragen in €	2026
Individueel keuzebudget	229.774

Tabel 11 Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

6.3.5 Investerings

Hieronder treft een overzicht van de verwachte herinvesteringen:

Herinvesteringen	2026	2027	2028	2029
Bedrag	687	158	74	318

Tabel 12 Herinvesteringen

Bijlagen

Gemeentelijke bijdrage 2026 per taakveld

Gemeente	Aantal inw. 1-1-2025	0.4 Overh.	0.10 Mutaties reserves	3.1 Economische ontwikkeling	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Totaal Gemeentelijke bijdrage
Almelo	74.772	0	-8.712	86.936	416.225	494.449
Borne	24.736	0	-2.882	28.760	137.695	163.573
Dinkelland	26.727	0	-3.114	31.075	148.778	176.739
Enschede	162.427	0	-18.926	188.851	904.164	1.074.089
Haaksbergen	24.218	0	-2.822	28.158	134.812	160.148
Hellendoorn	36.207	0	-4.219	42.097	201.549	239.428
Hengelo	83.634	0	-9.745	97.240	465.556	553.051
Hof van Twente	35.661	0	-4.155	41.462	198.510	235.817
Losser	23.454	0	-2.733	27.270	130.559	155.095
Oldenzaal	32.031	0	-3.732	37.242	178.303	211.813
Rijssen/Holten	38.839	0	-4.525	45.157	216.201	256.833
Tubbergen	21.508	0	-2.506	25.007	119.726	142.227
Twenterand	34.119	0	-3.975	39.670	189.926	225.620
Wierden	25.349	0	-2.954	29.473	141.107	167.627
Totaal	643.682	0	-75.000	748.397	3.583.112	4.256.509

Toelichting

Volgens het BBV is het voor verbonden partijen niet toegestaan om de gemeentelijke bijdrage voor overhead op te halen via taakveld overhead (voor zover het geen overhead activiteiten betreft). Dit is uiteengezet in de notitie verbonden partijen van de commissie BBV. Hierdoor verantwoorden wij de bijdragen voor overhead onder de baten bij de directe taakvelden door taakveld overhead extracomptabel te verdelen over het grootste taakveld, openbaar groen en openluchtrecreatie.

De rente voor de aangetrokken geldlening wordt niet separaat via taakveld 0.5 opgehaald doch via de omslagrente verantwoord via het taakveld openbaar groen en (openlucht) recreatie.

Zienswijzen gemeenteraden over de programmabegroting 2026

Op 10 april 2025 zijn de gemeenteraden in de gelegenheid gesteld om hun eventuele zienswijze uiterlijk 2 juli 2025 kenbaar te maken. Hieronder treft u de ingediende zienswijze aan samen met onze reactie.

Gemeente	Zienswijze programmabegroting 2024	Reactie bestuur
Almelo	De raad besluit twee zienswijzen in te dienen. 1. Loon- en prijscompensatie: De raad besluit zienswijze vast te stellen bij de ontwerpbegrotingen 2026 voor wijziging van de afspraken loon- en prijscompensatie van de Euregio, GBTwente, Omgevingsdienst Twente, Openbaar Lichaam Crematorium Twente, Recreatieschap Twente, Samen Twente, Stadsbank Oost Nederland, Veiligheidsregio Twente. 2. Korting Rijk op specifieke uitkeringen De raad besluit zienswijze vast te stellen op de ontwerpbegrotingen 2026 van SamenTwente, de Stadsbank Oost-Nederland, het Openbaar Lichaam Crematoria Twente, Omgevingsdienst Twente, het Recreatieschap Twente en het GBTwente, indien zij kortingen ontvangen op van het rijk te ontvangen specifieke uitkeringen voor 2026 e.v, waarmee deze gemeenschappelijke regelingen opgedragen worden om deze kortingen van het rijk op eventuele specifieke uitkeringen zelf in te vullen.	1. Loon-en prijscompensatie: Om ervoor te zorgen dat Twentse verbonden partijen een uniform kader hanteren voor loon- en prijscompensatie, zijn in 2021 onder leiding van de wethouders Financiën gezamenlijke spelregels opgesteld. Deze spelregels zijn ontwikkeld door de ambtelijke werkgroep Verbonden Partijen. Wij begrijpen dat deze afspraken in uw begroting tot nadelige effecten kunnen leiden. Dit kan onder andere het gevolg zijn van de recente wijziging in de indexeringsystematiek van het gemeentefonds, timing van het opstellen van de begroting en/of doordat gemeenten verschillende methoden hanteren voor indexerering binnen hun begroting. Uw zienswijze, waarin wordt voorgesteld de afgesproken herrekeningen te beperken, betekent een wijziging van de bestaande uniforme afspraken zonder dat er op dit moment een goed onderbouwd alternatief beschikbaar is. Wij stellen daarom voor om de ambtelijke werkgroep Verbonden Partijen, in aanloop naar de begroting 2027, de voor- en nadelen van alternatieve spelregels voor loon- en prijscompensatie te laten uitwerken. Wij zullen dit voorstel ambtelijk inbrengen in de werkgroep. De resultaten kunnen vervolgens bestuurlijk worden besproken. Op deze manier voorkomen we dat besluiten op de korte termijn op dit belangrijke onderwerp, leiden tot ongewenste neveneffecten op de langere termijn. 2. Korting Rijk op specifieke uitwerkingen Recreatieschap Twente ontvangt geen specifieke uitkeringen.
Borne	De raad heeft besloten om geen zienswijze op de ontwerpbegroting in te dienen van Recreatieschap Twente.	Wij bedanken u voor uw reactie.

Dinkelland	De raad heeft besloten om geen zienswijze op de ontwerpbegroting in te dienen van Recreatieschap Twente.	Wij bedanken u voor uw reactie.
Enschede	1. Loon- en prijscompensatie: De afspraken/spelregels met betrekking tot de vaststelling van de loon- en prijsindexatie bij de Twentse gemeenschappelijke regelingen leiden tot andere (veelal hogere) indexaties dan de gemeente in haar eigen begroting hanteert. De gemeente ontvangt via het gemeentefonds maar beperkt accres voor wijziging van de gebruikte indexatiepercentages. Daarom wordt nu voorgesteld om deze herrekening te beperken. Hiermee worden de loon- en prijsindexaties gelijkgesteld tussen de gemeentebegroting en die in de begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen. 2. Korting Rijk op specifieke uitkeringen Het rijk heeft besloten dat de specifieke uitkeringen (spuk's) met ingang van 2026 worden overgeheveld naar het Gemeentefonds met inbegrip van een taakstellende korting van 10%. De budgetkorting van 10% op de relevante specifieke uitkeringen is inmiddels ingeboekt bij de ministeries. Ondertussen is ook duidelijk dat niet alle spuk's overgaan naar het gemeentefonds maar de ingeboekte 10% korting wel gehandhaafd wordt bij de ministeries. Een aantal spuk's waarop een korting van toepassing is, worden ontvangen door de gemeenschappelijke regelingen. In navolging van de Veiligheidsregio Twente die de 10% korting zelf op zal vangen, krijgen de overige gemeenschappelijke regelingen nu de opdracht een eventuele korting zelf op te vangen binnen hun begrotingen. 3. GR'en voldoen aan de wet De gemeenteraad van Enschede heeft een motie aangenomen met de oproep aan de gemeenschappelijke regelingen om aan de wettelijke verplichting te voldoen om alle inlichtingen te geven die de raden nodig hebben voor de uitoefening van hun taken. 4. Regie op AI De gemeenteraad van Enschede heeft een motie aangenomen om te onderzoeken hoe een algemeen kader voor de inzet van	Wij bedanken u voor de ingediende zienswijzen. Uw zienswijzen nummer 1 en 2 zijn gelijk aan die van de gemeente Almelo. Voor onze reactie hierop verwijzen wij u korthedshalve naar onze reactie op de zienswijzen van de gemeente Almelo. 3. GR-en voldoen aan de wet Wij steunen de oproep van uw raad om alle inlichtingen te verstrekken die nodig zijn voor de uitvoering van de raadswerkzaamheden. Transparantie en goede informatievoorziening richting de raden vinden wij essentieel. Daarom plaatsen wij voorafgaand aan alle openbare bestuursvergaderingen de vergaderbundels, inclusief agenda's, bijbehorende stukken en verslagen op onze website: www.recreatieschaptwente.nl. Daarnaast hebben wij recent de 'Begroting in 1 oogopslag' geïntroduceerd: een compacte en toegankelijke samenvatting van de begroting die raadsleden snel inzicht geeft in de hoofdlijnen en keuzes van onze GR. Intern zijn wij bovendien actief bezig om de teksten van toekomstige begrotingen en jaarrekeningen nog leesbaarder te maken, zodat raadsleden eenvoudiger hun kaderstellende en controlerende rol kunnen vervullen. Wij hebben er immers alle belang bij dat de Twentse raden goed geïnformeerd zijn én blijven over onze mooie gemeenschappelijke regeling: Het Recreatieschap Twente. 4. Regie op AI Wij onderschrijven dit onderzoek. Personele capaciteit op dit thema is erg schaars en daarom zouden we graag op dit thema gezamenlijk willen optrekken.

	AI en algoritmen binnen gemeenschappelijke regelingen in regionaal verband kan worden ontwikkeld.	
Haaksbergen	Voorstel van het college aan de raad is om drie zienswijzen in te dienen. 1. Taakstelling begroting 2026 Wij vragen u om invulling te geven aan een structurele taakstelling van 6% van uw begrotingstotaal, met inachtneming van loon- en prijsindexatie. Daarbij kunnen de al opgenomen maatregelen zoals opgenomen in uw ontwerpbegroting, onderdeel zijn. 2. Korting Rijk op specifieke uitkeringen De korting van het Rijk op specifieke uitkeringen door de gemeenschappelijke regelingen zelf in te laten vullen. 3. Loon-en prijscompensatie: De afspraken omtrent loon- en prijsindexatie met ingang van 2027 te wijzigen, zodat de indexatie in de gemeentebegroting gelijk wordt aan die in de begrotingen van de GR-en.	Wij bedanken u voor de ingediende zienswijzen. Hieronder treft u onze reactie op uw eerste zienswijze. Uw zienswijzen over de specifieke uitkeringen en over de loon- en prijscompensatie is gelijk aan die van de gemeente Almelo. Korthedshalve verwijzen wij u naar onze reactie hierop. 1. Taakstelling begroting 2026 De door u gevraagde structurele taakstelling van 6% betekent voor Recreatieschap Twente een aanvullende structurele bezuiniging van € 0,34 miljoen. Wij achten dit op dit moment niet realiseerbaar binnen de huidige kaders. In onze ontwikkelingsbrief van 17 februari 2025 hebben wij u geïnformeerd over de forse taakstelling die wij met ingang van 2026 volledig hebben ingevuld. De reeds opgenomen maatregelen in onze ontwerpbegroting maken hier integraal onderdeel van uit. In het meest recente bestuurlijke overleg van Recreatieschap Twente, waarin ook de wethouder van Haaksbergen zitting heeft, is een adviesnota aangenomen waarin is besloten het gesprek aan te gaan met het dagelijks bestuur van SamenTwente over de bestaande dienstverleningsovereenkomst tussen het Recreatieschap en SamenTwente. Wij zien op dit vlak nog ruimte om te komen tot een structurele bezuiniging, conform het ingediende voorstel. Deze gesprekken dienen echter eerst gevoerd te worden en vereisen een zorgvuldige afstemming tussen beide organisaties. Een aanvullende bezuiniging al per 2026 achten wij dan ook niet haalbaar, gezien de voorliggende begrotingen van zowel SamenTwente als het Recreatieschap. Op de langere termijn kan dit zeker worden geëffectueerd, mits beide besturen hiermee instemmen.
Hellendoorn	De raad heeft besloten om geen zienswijze op de ontwerpbegroting in te dienen van Recreatieschap Twente.	Wij bedanken u voor uw reactie.
Hengelo	De raad heeft besloten om geen zienswijze op de ontwerpbegroting in te dienen van Recreatieschap Twente.	Wij bedanken u voor uw reactie.
Hof van Twente	De raad van de gemeente Hof van Twente besluit:	Bedankt voor uw reactie.

	1. Kennis te nemen van de ontwerpbegrotingen 2026 en (voorlopige) jaarstukken 2024 van de gemeenschappelijke regelingen SamenTwente, Recreatieschap Twente, Veiligheidsregio Twente, Omgevingsdienst Twente, SWB Midden Twente, Stadsbank Oost Nederland en Openbaar Lichaam Crematoria Twente en de quickscan van de Twentse Rekenkamers en geen specifieke zienswijzen in te dienen. 2. De gemeenschappelijke regelingen te verzoeken in hun begroting en jaarstukken meer inzicht te geven in de verantwoording van specifieke middelen en incidentele baten en lasten. 3. De gemeenschappelijke regelingen te verzoeken het college periodiek actief te informeren over de aanbevelingen in de quickscan.	2. De specifieke middelen en incidentele baten en lasten zijn dermate incidenteel en van een dermate lage omvang, dat deze niet sec worden meegenomen in een begroting. Incidentele baten en lasten worden uiteraard wel via de jaarstukken verantwoord. 3. Het bestuur wordt jaarlijks via de jaarstukken geïnformeerd over de aanbevelingen uit de quickscan. Het bestuurslid geeft in het eigen college of raad de gevraagde informatie.
Losser	De raad heeft besloten om geen zienswijze op de ontwerpbegroting in te dienen van Recreatieschap Twente.	Wij bedanken u voor uw reactie.
Oldenzaal	De raad heeft besloten om geen zienswijze op de ontwerpbegroting in te dienen van Recreatieschap Twente.	Wij bedanken u voor uw reactie.
Rijssen-Holten	De raad heeft besloten om geen zienswijze op de ontwerpbegroting in te dienen van Recreatieschap Twente.	Wij bedanken u voor uw reactie.
Tubbergen	De raad heeft besloten om geen zienswijze op de ontwerpbegroting in te dienen van Recreatieschap Twente.	Wij bedanken u voor uw reactie.
Twenterand	Gemeenteraad besluit om geen zienswijze in te dienen.	Wij bedanken u voor uw reactie.
Wierden	Gemeenteraad besluit om geen zienswijze in te dienen.	Wij bedanken u voor uw reactie.

Aan de raden van de aan
Recreatieschap Twente deelnemende gemeenten

UW KENMERK -

ONS KENMERK 2025-000388

DATUM 13-08-2025

BEHANDELD DOOR D. Scholten

E-MAIL d.scholten@recreatieschaptwente.nl

DOORKIESNR. 06-22112528

ONDERWERP Conceptreactie op zienswijzen begroting 2026 Recreatieschap Twente

Geachte leden van de gemeenteraad,

Met onze brief van 10 april 2025 hebben wij u op de hoogte gebracht van onze concept programmabegroting 2026. Wij hebben u gevraagd om voor deze begroting uw eventuele zienswijze schriftelijk aan ons kenbaar te maken.

In overeenstemming met artikel 35 lid 4 van de Wet gemeenschappelijke regelingen, stellen we u via deze brief gemotiveerd in kennis van onze conceptreactie op de ingediende zienswijzen over de begroting van 2026, voorafgaande aan het vaststellen van deze begroting. De reactie treft u in de bijlage aan.

De programmabegroting 2026 wordt, inclusief de ingediende zienswijzen en onze reactie hierop, ter besluitvorming voorgelegd aan ons bestuur op 11 september 2025. Nadien zullen wij uw raad informeren over de besluitvorming.

Wij gaan ervan uit u op deze wijze voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

secretaris

voorzitter

L.J. Harmsen

B.J. Brand

Bijlage(n): Reactie bestuur op ingediende zienswijzen begroting 2026 RST (concept)

Van

Recreatieschap Twente

Datum

11 september 2025

Onderwerp

Ambtelijke reactie op punten uit de Quicksan 2025

Memo

Inleiding

Met belangstelling hebben wij kennisgenomen van de Quicksan Gemeenschappelijke Regelingen 2025 van de gezamenlijke rekenkamercommissie. Wij bedanken de opsteller voor de analyse, vragen en verbeter suggesties. Dit helpt bij het continu doorontwikkelen van onze jaarstukken en programmabegroting. In deze memo reageren wij ambtelijk op de bevindingen/suggesties en opmerkingen die in algemene zin en opmerkingen die specifiek ten aanzien van Recreatieschap Twente in de scan zijn geformuleerd.

Algemene opmerkingen over GR-en

1. Personeel en salarisbegrotingen

In de Quicksan wordt aandacht gevraagd voor eenduidigheid bij de salarisramingen. In lijn met de opmerking van de opsteller van de Quicksan, is in onze begrotingsuitgangspunten uiteengezet dat we de salarissen ramen op basis van intreding max-1. Voor onze organisatie is dit een realistische raming.

2. Kunstmatige intelligentie

Zoals aangegeven in de Quicksan is ook onze organisatie bezig met het uitwerken van een kader voor het gebruik van kunstmatige intelligentie. Wij onderschrijven de oproep voor een algemeen regio breed kader. Personele capaciteit op dit thema is erg schaars en daarom zouden wij graag op dit thema gezamenlijk willen optrekken. Een mooie landingsplek hiervoor zou de regionale samenwerking via het IT-Platform kunnen zijn.

Opmerkingen/vragen uit de samenvatting specifiek Recreatieschap Twente

Op twee punten komen hoge ambities van het Recreatieschap in beeld. Zo staat in de ontwikkelingsbrief de wens (van bezoekers) om parkvoorzieningen op het niveau van Het Hulsbeek te krijgen. Daarnaast staat in de begroting (p. 12) 'De lat hoger leggen in 2026'. Wat betekenen deze ambities voor de inspanningen van de organisatie, zowel in geld als in capaciteit? En daarnaast is er bij andere GR'en nadrukkelijk aandacht voor kerntakendiscussies in het licht van de krapper wordende financiële ruimte bij gemeenten (ravinjaar). Hoe verhouden deze ontwikkelingen zich met elkaar?

Reactie Recreatieschap Twente:

Om de voorzieningen op het niveau van het Hulsbeek te krijgen zal worden gekeken of positieve jaarresultaten hiervoor kunnen worden gebruikt, besluitvorming uiteraard via het Bestuur. Er worden geen investeringen gedaan zonder adequate dekking, een hoger voorzieningenniveau leidt tot een hogere aantrekkelijkheid van een recreatiepark met naar verwachting meer parkeerinkomsten of meer verkoop van de vriendenpassen, nog los van de verhoging van de maatschappelijke meerwaarde die in deze niet in financiële cijfers wordt meegenomen. Dit zorgt voor additionele inkomsten die de gemeentelijke bijdrage niet verhogen. Daarnaast zit er ruimte in de geraamde hoogte van de afschrijvingen en het investeringsplan.

In tegenstelling tot veel andere Gemeenschappelijke Regelingen (GR'en), is de zogenaamde kerntakendiscussie bij ons niet vergelijkbaar. Onze GR is namelijk niet op basis van een wettelijke verplichting ingesteld, maar functioneert als een uitvoeringsorganisatie voor de 14 Twentse gemeenten.

Onze taken zijn helder en afgebakend: wij voeren uitsluitend het beheer en onderhoud uit op de recreatieparken en de Routenetwerken binnen Twente. Daarmee beperken wij ons tot wat van ons verwacht mag worden binnen de afgesproken kaders. Recent zijn bovendien de visies voor deze twee organisatieonderdelen vastgesteld. Deze vormen de koers waarlangs wij werken en waarop onze activiteiten zijn afgestemd.

Onze organisatie is zeer plat georganiseerd en gericht op uitvoering. Er is dan ook geen sprake van "extra" taken of beleid waarvoor een toetsing op de wettelijke grondslag of op de vraag of iets binnen of buiten de kerntaken valt noodzakelijk zou zijn. Een kerntakendiscussie, zoals die bij andere GR'en soms speelt, heeft zich binnen ons bestuur dan ook niet voorgedaan.

Financiële opmerkingen/vragen Recreatieschap Twente

Er staat in de jaarrekening 2024 (zie p. 34 begroting) een kleine renteopbrengst. Bij grotere GR'en was de renteopbrengst in 2024 een belangrijke verklaring voor meevallers en wordt in de begroting 2026 rente meegenomen. Dat gebeurt hier niet en lijkt logisch gezien het bedrag maar moet wel een bewuste keuze zijn omdat het aan het eind van het jaar een te verklaren verschil wordt.

Reactie Recreatieschap Twente:

Gezien de omvang van de te verwachten rente opbrengst in combinatie met het te verwachten rentebeleid van de ECB waarbij renteverlagingen te verwachten zijn, ramen we deze niet in de begroting 2026. Door middel van een tussentijdse rapportage aan het bestuur zal een eventuele rente opbrengst hier worden ingebracht waarmee dan direct een potentieel verschil is verklaard.

Ook is er een meerjaren investeringsplanning. De bedragen die daarin zijn genoemd zijn lager dan het niveau van de afschrijvingen. Wat betekent dit op termijn voor de kwaliteit van het bezit van het Recreatieschap?

Reactie Recreatieschap Twente:

Het meerjarige investeringsplan is een momentopname waarbij de hierin aflopende boekwaarden worden opgenomen alsmede voorzienbare investeringen. Door middel van aanvullende (her)investeringen, regulier onderhoud en groot onderhoud zal de kwaliteit van het bezit worden geborgd. Hierbij wordt expliciet aandacht besteed aan de veiligheid en toegankelijkheid van de voorzieningen, zodat een prettig en veilig verblijf voor onze gasten te allen tijde gewaarborgd is.